

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 486/2021-91

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED]

[REDACTED], zastúpeného URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátska kancelária, Havlíčkova 16, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Ondrej Urban, MBA, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Tost 51/2020 z 5. januára 2021 a jeho inému zásahu takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tost 51/2020 **boli porušené** základné práva sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, podľa čl. 8 ods. 1, 2 a 5 Listiny základných práv a slobôd, ako aj jeho právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v súvislosti s jeho právom na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti väzby.
2. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadosťučinenie **600 eur**, ktoré **je** mu Najvyšší súd Slovenskej republiky **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Najvyšší súd Slovenskej republiky **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **707,05 eur** a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Ústavnej sťažnosti vo zvyšnej časti **nevýhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 31. marca 2021 v znení jej doplnenia doručeného ústavnému súdu 24. mája 2021 a 30. novembra 2021 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len

„ústava“) a podľa čl. 8 ods. 1, 2 a 5 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), svojich práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 a práva na „účinnú a efektívnu ochranu svojich základných práv“ podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práv podľa čl. 9 ods. 1, 3 a 4 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „pakt“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 2 Tost 51/2020 z 5. januára 2021 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“) a jeho iným zásahom v súvislosti s týmto uznesením. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie a prikázať najvyššiemu súdu (v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tost 51/2020) prepustiť ho z väzby na slobodu bez nahradenia väzby „akýmikoľvek zárukami nahrádzajúcimi väzbu“. Zároveň navrhuje priznať mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 486/2021-54 zo 14. decembra 2021 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavnú sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie v celom rozsahu.

3. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh, napadnutého uznesenia a vyjadrení jednotlivých účastníkov konania vyplýva, že uznesením prokurátorky Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „úrad špeciálnej prokuratúry“) č. k. VII/3 Gv 76/19/1000-57 z 9. marca 2020 (ďalej len „uznesenie o vznesení obvinenia z 9. marca 2020“) bolo podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku v znení účinnom v rozhodnom období vznesené obvinenie 18 osobám vrátane sťažovateľa, ktorý bol obvinený z prečinu podplácania podľa § 333 ods. 1 a 2 písm. b) Trestného zákona v znení účinnom v rozhodnom období, a to pre skutky v bodoch 22 a 28 výrokovej časti tohto uznesenia.

4. V uvedenej trestnej veci bol sťažovateľ vzatý do väzby uznesením sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracoviska Banská Bystrica (ďalej len „špecializovaný trestný súd“) č. k. 5 Tp 2/2020 zo 14. marca 2020, právoplatným 20. marca 2020, v spojení s uznesením najvyššieho súdu č. k. 3 Tost 12/2020 z 20. marca 2020 z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku.

5. Opatrením úradu špeciálnej prokuratúry č. k. VII/3 Gv 76/19/1000 z 3. septembra 2020 došlo u sťažovateľa k zmene právnej kvalifikácie v skutkoch (vrátane doplnenia skutkovej vety, pozn.) v bodoch 22 a 28 uznesenia o vznesení obvinenia z 9. marca 2020 na pokračovací zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 Trestného zákona.

6. Uznesením úradu špeciálnej prokuratúry č. k. VII/3 Gv 76/19/1000 z 27. októbra 2020 bolo podľa § 206 ods. 1 a 4 Trestného poriadku sťažovateľovi vznesené obvinenie pre skutok kvalifikovaný ako zločin zasahovania do nezávislosti súdu podľa § 342 ods. 1 a 2 písm. b) Trestného zákona spáchaný v spolupáchateľstve podľa § 20 Trestného zákona v bode 1 a 2 výrokovej časti tohto uznesenia; pre skutok kvalifikovaný ako zločin zasahovania do nezávislosti súdu podľa § 342 ods. 1 a 2 písm. b) Trestného zákona v bode 3 výrokovej časti tohto uznesenia; pre skutok kvalifikovaný ako pokračovací zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 Trestného zákona spáchaný v spolupáchateľstve podľa § 20 Trestného zákona v bodoch 5 a 6 výrokovej časti tohto uznesenia; pre skutok kvalifikovaný ako pokračovací zločin prijímania úplatku podľa § 329

ods. 1 Trestného zákona v bodoch 4, 7 a 8 a pre skutok kvalifikovaný ako zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 Trestného zákona v bode 9 výrokovej časti tohto uznesenia.

7. Špecializovaný trestný súd uznesením č. k. 5 Tp 2/2020 z 21. septembra 2020 rozhodol podľa § 76 ods. 3 Trestného poriadku tak, že predĺžil lehotu trvania väzby u sťažovateľa do 11. marca 2021, a súčasne rozhodol tak, že podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku zamietol žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu, podľa § 80 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku neprijal záruky manželky sťažovateľa a kňaza rímskokatolíckej cirkvi za jeho ďalšie správanie, podľa § 81 ods. 1 Trestného poriadku neprijal peňažnú záruku 80 000 eur a nenahradil väzbu sťažovateľa ani dohľadom probačného a mediačného úradníka. Toto uznesenie bolo potvrdené uznesením najvyššieho súdu č. k. 1 Tost 22/2020 z 8. októbra 2020 (ďalej aj „uznesenie najvyššieho súdu z 8. októbra 2020“).

8. Prokurátor úradu špeciálnej prokuratúry predložil sudcovi pre prípravné konanie žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu z 23. novembra 2020, o ktorej rozhodol špecializovaný trestný súd uznesením č. k. 5 Tp 2/2020 z 8. decembra 2020 (ďalej aj „uznesenie špecializovaného trestného súdu z 8. decembra 2020“) tak, že podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku predmetnú žiadosť sťažovateľa zamietol a podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku väzbu sťažovateľa nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka.

9. O sťažnosti sťažovateľa (v znení jej doplnení) proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu z 8. decembra 2020 rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

10. Uznesením č. k. 5 Tost 6/2021 zo 4. marca 2021 (ďalej aj „uznesenie najvyššieho súdu zo 4. marca 2021“) najvyšší súd rozhodol tak, že podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zrušil uznesenie špecializovaného trestného súdu č. k. 5 Tp 2/2020 zo 16. júna 2020, ako aj uznesenie špecializovaného trestného súdu č. k. 5 Tp 2/2020 zo 16. februára 2021 a, okrem iného, podľa § 79 ods. 3, § 80 ods. 1 písm. c) a § 81 ods. 1 Trestného poriadku s poukazom na čl. 5 ods. 3 dohovoru a § 154c ods. 1 ústavy nahradil väzbu sťažovateľa [§ 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku, pozn.] dohľadom probačného a mediačného úradníka a prijatím peňažnej záruky vo výške 100 000 eur, ktorá bola zložená na účet špecializovaného trestného súdu, a sťažovateľa ihneď prepustil z väzby na slobodu. Zároveň najvyšší súd podľa § 80 ods. 2 a § 82 ods. 1 Trestného poriadku uložil sťažovateľovi povinnosti a obmedzenia špecifikované v uznesení najvyššieho súdu zo 4. marca 2021; podľa § 82 ods. 3 Trestného poriadku určil, kto bude vykonávať probačný a mediačný dohľad u sťažovateľa; podľa § 82 ods. 4 Trestného poriadku nariadil kontrolu sťažovateľa technickými prostriedkami; podľa § 80 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku neprijal nahradenie väzby prevzatím záruky dôveryhodnej osoby za ďalšie správanie sťažovateľa a podľa § 76 ods. 3 a 8 Trestného poriadku zamietol návrh úradu špeciálnej prokuratúry na predĺženie lehoty väzby sťažovateľa o sedem mesiacov a na zmenu jeho dôvodov väzby.

II.

Argumentácia sťažovateľa

11. Proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je nezákonné a ústavne „nonkonformné“, pretože porušuje základné ústavné princípy ako integrálnu súčasť práva na osobnú slobodu

a bezpečnosť, práva na rozhodnutie súdu o nezákonnosti pozbavenia slobody, práva na zákonného sudcu, práva na spravodlivé súdne konanie a na urýchléné rozhodnutie o väzbe obvineného.

12. V nadväznosti na predmetné tvrdenia sťažovateľ v prvom rade uvádza, že napadnuté uznesenie vo svojom odôvodnení explicitne odkazuje na uznesenie najvyššieho súdu č. k. 5 Tost 28/2020 zo 14. júla 2020 (ďalej aj „uznesenie najvyššieho súdu zo 14. júla 2020“), ktoré bolo nálezom ústavného súdu č. k. II. ÚS 428/2020 z 28. januára 2021 zrušené. Zároveň odkazuje aj na svoje uznesenie č. k. 1 Tost 22/2020 z 8. októbra 2020, ktoré obdobne vychádzalo z už zrušeného rozhodnutia najvyššieho súdu zo 14. júla 2020. Podľa sťažovateľa tak napadnuté uznesenie odôvodňuje existenciu materiálnych a formálnych predpokladov väzby poukazom na rozhodnutie, ktoré bolo z právneho hľadiska neexistujúce.

13. Sťažovateľ uvádza, že v zmysle záverov prezentovaných v náleze ústavného súdu z 28. januára 2021 sa vec vrátila do štádia po vydaní uznesenia špecializovaného trestného súdu č. k. 5 Tp 2/2020 zo 16. júna 2020. Argumentuje, že vzniklo „*právne vákuum vo vzťahu k existencii z materiálneho hľadiska ochrany práv obvineného*“ a sťažovateľ je vo väzbe v rozpore so základným právami obvineného, pretože všetky nasledujúce rozhodnutia konajúcich súdov vecne, skutkovo a právne odkazovali na zrušené uznesenie najvyššieho súdu zo 14. júla 2020.

14. Konanie po podaní žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu podľa sťažovateľa trvalo nepretržite až do vydania uznesenia najvyššieho súdu č. k. 5 Tost 6/2021 zo 4. marca 2021 (keď bol „*vyčerpaný*“ predmet konania), čím z ústavnoprávneho hľadiska trvalo neakceptovateľnú dobu.

15. Sťažovateľ uvádza, že súdy nerozhodli urýchlene o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu. Argumentuje, že od podania jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu ku dňu doručenia napadnutého uznesenia jeho obhajcovi, resp. jemu samotnému, uplynulo 71, resp. 72 kalendárnych dní, čo považuje z ústavnoprávneho hľadiska a z pohľadu judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) za porušenie ním označených práv a slobôd. Namieta neprimeranú dĺžku konania, počas ktorej sa najvyšší súd zaoberal jeho sťažnosťou proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu z 8. decembra 2020, t. j. 44, resp. 45 dní, ktoré uplynuli od predloženia spisu najvyššiemu súdu na rozhodnutie po doručení napadnutého uznesenia obhajcovi sťažovateľa, resp. sťažovateľovi samotnému.

16. Podľa názoru sťažovateľa konal najvyšší súd svojvoľne, keď sa v napadnutom uznesení žiadnym spôsobom nevyjadril k jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu z 30. októbra 2020, o ktorej špecializovaný trestný súd nekonal, keďže táto neobsahovala iné dôvody oproti predchádzajúcej žiadosti sťažovateľa. Zároveň sa domáha analogického výkladu podmienok väzby, ako tomu bolo u spoluobvineného [REDACTED].

17. Podľa tvrdenia sťažovateľa sa najvyšší súd v napadnutom uznesení nevenoval hodnoteniu väzby s ohľadom na formálne a materiálne predpoklady na ďalšie trvanie väzby, ale iba odkázal na svoje predchádzajúce odôvodnenia, čo však vzhľadom na dovedy trvajúcu väzbu nepovažuje z ústavnoprávneho hľadiska za prípustné. Sťažovateľ ďalej konštatuje, že väzobné dôvody vo vzťahu k nemu neexistujú a ak by existovali, tieto pominuli, resp. s odstupom času zoslabli až do takej miery, že už nie je možné ospravedlňovať ďalšie trvanie jeho väzby, s čím sa najvyšší súd nevysporiadal. Namieta nerešpektovanie „*doktríny zostrených dôvodov väzby*“ a „*faktora plynutia času*“.

18. Sťažovateľ namieta existenciu reálnej obavy z ďalšieho pokračovania v trestnej činnosti. Väzobné dôvody nemôžu byť podľa jeho názoru formulované iba všeobecne v čase, keď väzba trvá takmer desať mesiacov (do času vydania napadnutého uznesenia, pozn.), ale musia sa opierať o konkrétne skutočnosti vecne spojené so skutkami, pre ktoré je sťažovateľ vo väzbe a pre ktoré je mu vznesené obvinenie. Podľa názoru sťažovateľa dochádza k zneužívaniu dôvodov kolúznej väzby, ktorá býva súdmi konštatovaná v neskorších štádiách prípravného konania aj vtedy, keď to už vzhľadom na postup v dokazovaní nie je nevyhnutné. Namieta, že z kolúznej väzby sa v prípravnom konaní robí obligatórna väzba, pričom tvrdí, že už ani nemá na koho pôsobiť a koho ovplyvňovať. Sťažovateľ namieta aj nesprávne vyhodnotenie uskutočnených výsluchov a nestotožňuje sa ani s názorom najvyššieho súdu vo vzťahu k právnej kvalifikácii skutku.

19. Argumentácia sťažovateľa smerovala aj proti tomu, že jeho obhajca nemal prístup ku kompletnému spisovému materiálu. Konkrétne uvádza, že nemal prístup k výsluchu svedka [REDAKOVANÉ] (z obdobia pred vznesením obvinenia), ku ktorému sa dostal až 29. novembra 2020, a to aj napriek tomu, že sa zápisnice o ňom dožadoval. Zároveň mu neboli poskytnuté ani zápisnice o výsluchoch svedkov z decembra 2020, pričom tieto nemal k dispozícii ani sudca pre prípravné konanie, ktorý rozhodoval o väzbe. Sťažovateľ konštatuje, že najvyšší súd sa touto jeho argumentáciou žiadnym spôsobom nezaoberal. V tejto súvislosti poukazuje aj na porušenie práva na obhajobu a porušenie zásady kontradiktórnosti a rovnosti zbraní v trestnom konaní, čo podporuje odkazom na referenčnú judikatúru ústavného súdu a ESLP.

20. Ďalšou výhradou sťažovateľa proti napadnutému uzneseniu je jeho arbitrárnosť a rozpor s ústavou vo vzťahu k neprijatiu peňažnej záruky blízkej osoby a nenahradeniu väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka.

21. Sťažovateľ poukazuje aj na dlhodobú nečinnosť orgánov činných v trestnom konaní. Uvádza, že v trestnom konaní sa nepostupuje s primeranou starostlivosťou a prednostne. Je toho názoru, že jednotlivé procesné úkony sú vykonávané nesystematicky, pričom vyšetrovateľ ignoruje sťažovateľom predkladané dôkazné návrhy.

22. Väzba je v zmysle tvrdení sťažovateľa opakovane odôvodňovaná početnými úvahami o charaktere a „bežnom“ správaní sťažovateľa, čím najvyšší súd porušuje vo vzťahu k nemu aj princíp prezumpcie nevinoty.

23. V doplnení ústavnej sťažnosti z 24. mája 2021 sťažovateľ rozšíril svoj návrh na rozhodnutie (ďalej len „petit“) tým spôsobom, že nad rámec petitu ústavnej sťažnosti z 31. marca 2021 navrhol prikázať najvyššiemu súdu (v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tost 51/2020) prepustiť ho z väzby na slobodu bez nahradenia väzby „akýmkoľvek zárukami nahrádzajúcimi väzbu“. Obsahom tohto doplnenia poukázal predovšetkým na odôvodnenie nálezu ústavného súdu č. k. III. ÚS 33/2021-80 z 13. mája 2021 vo vzťahu k materiálnym podmienkam väzby. Zároveň zotrval na vyjadrení o dôvodnosti podanej ústavnej sťažnosti.

24. V doplnení ústavnej sťažnosti z 30. novembra 2021 sťažovateľ opätovne rozšíril petit svojej ústavnej sťažnosti o porušenie čl. 13 dohovoru a čl. 9 ods. 1, 3 a 4 paktu. Porušenie čl. 13 dohovoru sťažovateľ odôvodnil dĺžkou rozhodovania o ústavnej sťažnosti národnými súdmi s poukazom na judikatúru ESLP. Zároveň konštatoval potrebu aplikácie čl. 13 dohovoru, keďže ku dňu podania predmetného doplnenia je jeho väzba v zmysle § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku

iba nahradená príslušnými zákonnými povinnosťami a obmedzeniami. Vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 9 ods. 1, 3 a 4 paktu sťažovateľ uviedol, že zotrúva na podanej ústavnej sťažnosti v znení jej doplnenia, v nadväznosti na čo už len konštatoval aj porušenie takto označených práv.

III.

Vyjadrenie najvyššieho súdu a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie najvyššieho súdu:

25. K ústavnej sťažnosti sa vyjadril najvyšší súd prostredníctvom predsedu vo veci rozhodujúceho senátu (ďalej len „predseda senátu“). Vo vzťahu k namietanej dĺžke konania na najvyššom súde uviedol, že spis mu bol predložený 21. decembra 2020, pričom vec napadla do senátu 2T. Na základe oznámenia zaujatosti (22. decembra 2020, pozn.) jedného zo sudcov predmetného senátu najvyšší súd uznesením č. k. 1 Ndt 24/2020 najskôr rozhodoval o tejto tvrdenej zaujatosti a rozhodol tak, že [REDAKOVANÉ] bol vylúčený z rozhodovania vo veci vedenej pod sp. zn. 2 Tost 51/2020. Za zastupujúceho člena senátu v uvedenej veci bol určený [REDAKOVANÉ] a vo veci sťažovateľa bolo rozhodnuté 5. januára 2021. Poukázal na mailovú komunikáciu obhajcu sťažovateľa, ktorou sa dopytoval na stav konania vo veci sťažovateľa, ktorému bolo na dotazy odpovedané v rozmedzí minút, maximálne hodín. Zároveň uviedol, že obhajcovi sťažovateľa bola na základe jeho žiadosti v deň konania neverejného zasadnutia (5. januára 2021, pozn.) zaslaná aj zápisnica o neverejnom zasadnutí senátu najvyššieho súdu, ktorej súčasťou bol aj spôsob rozhodnutia, a teda najvyššiemu súdu (s poukazom na rozhodnutie vydané v konaní vedenom pod sp. zn. IV. ÚS 313/2021) nie je zrejmé, v čom sťažovateľ vidí prietahy v konaní pred najvyšším súdom.

26. Najvyšší súd ďalej poukázal na skutočnosť, že v rozsahu bodov 42 až 67 ústavnej sťažnosti sa sťažovateľ vyjadruje k uzneseniu najvyššieho súdu č. k. 5 Tost 28/2020 zo 14. júla 2020 a uzneseniu najvyššieho súdu č. k. 1 Tost 22/2020 z 8. októbra 2020, ktoré už boli predmetom samostatných konaní pred ústavným súdom, v nadväznosti na čo sa k námietkam vzťahujúcim sa k týmto rozhodnutiam najvyššieho súdu, ako aj ústavného súdu o nich nepovažuje za potrebné (ani vhodné) bližšie vyjadrovať.

27. Najvyšší súd sa vyjadril aj k tvrdeniu sťažovateľa o tom, že na s. 17 napadnutého uznesenia je v súvislosti s dôvodmi väzby odkaz na už zrušené uznesenie č. k. 5 Tost 28/2020 zo 14. júla 2020. Uviedol, že z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je zrejmé, že v danej časti sa nezaoberal existenciou dôvodov väzby, ale existenciou dôvodnosti trestného stíhania ako prvej materiálnej podmienky väzby. Zároveň konštatoval, že z materiálneho hľadiska by na veci nič nezmenil fakt, či na svoje predchádzajúce rozhodnutia odkázal, alebo by ich parafrázoval či citoval. Uviedol, že taktiež na tom nič nemení skutočnosť, že uznesenie najvyššieho súdu zo 14. júla 2020 bolo nálezom ústavného súdu z 28. januára 2021 zrušené, keďže po jeho zrušení a vrátení veci najvyššiemu súdu bolo vo veci opätovne rozhodnuté uznesením najvyššieho súdu zo 4. marca 2021. Uvedeným rozhodnutím bola sťažovateľovi väzba nahradená dohľadom probačného a mediačného úradníka, prijatím peňažnej záruky a uložením primeraných povinností a obmedzení. Najvyšší súd rezumoval, že na to, aby bola väzba sťažovateľa nahradená použitím niektorého z jej miernejších inštitútov, je nevyhnutná existencia dôvodnosti jeho trestného stíhania ako prvej materiálnej

podmienky, čo znamená, že táto musela byť v prípade sťažovateľa konštatovaná aj v uznesení najvyššieho súdu zo 14. júla 2020, ako aj v jeho uznesení zo 4. marca 2021. V tomto kontexte poukázal aj na nález ústavného súdu č. k. II. ÚS 31/2021-85 z 26. mája 2021, ktorým ústavný súd ústavnej sťažnosti smerujúcej proti jeho uzneseniu č. k. 1 Tost 22/2020 z 8. októbra 2020 nevyhovel.

28. K námietke sťažovateľa, že najvyšší súd sa v napadnutom uznesení nevyjadril k jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu z 30. októbra 2020, najvyšší súd uviedol, že ani v zápisnici o výsluchu sťažovateľa pred sudcom pre prípravné konanie, ako ani v odôvodnení jeho sťažnosti (či jej doplneniach) nie je takáto námietka uvedená, v nadväznosti na čo sa ňou zaoberať ani nemohol.

29. Vo vzťahu k ďalším argumentom sťažovateľa najvyšší súd konštatoval, že vo svojej podstate ide o obdobné tvrdenia, aké sťažovateľ predniesol v odôvodnení sťažnosti podanej proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu z 8. decembra 2020, resp. v ústavnej sťažnosti sťažovateľa podanej proti uzneseniu najvyššieho súdu č. k. 1 Tost 22/2020 z 8. októbra 2020, ktorej ústavný súd nevyhovel (nález ústavného súdu z 26. mája 2021, pozn.). Poukázal preto na odôvodnenie napadnutého uznesenia, ako aj jemu predchádzajúce uznesenie špecializovaného trestného súdu z 8. decembra 2020, ktoré tvoria jednotu a v ktorých boli dostatočne odôvodnené závery konajúcich súdov o existencii formálnych a materiálnych dôvodov väzby a nemožnosti jej nahradenia.

30. Nad rámec uvedených skutočností sa k ústavnej sťažnosti vyjadrila aj podpredsedníčka najvyššieho súdu, ktorá uviedla, že opakovanie skutočností odôvodňujúcich trvanie väzby, ktoré boli uvedené v predchádzajúcich rozhodnutiach najvyššieho súdu, neznižuje ich relevanciu, pokiaľ súd preskúmaním všetkých okolností prípadu dospel k záveru o ich pretrvávajúcej existencii, pričom ani odôvodnenie rozhodnutia o väzbe, ktoré odkazuje na predchádzajúce rozhodnutia vydané v tej istej veci, nie je bez ďalšieho ústavnoprávne neakceptovateľné. Zároveň konštatovala, že pokiaľ najvyšší súd poukázal na svoje predchádzajúce rozhodnutia, bolo to iba vo vzťahu k opakujúcim sa námietkam sťažovateľa, na ktoré už tento dostal adekvátne odpovede, na ktoré nemalo ďalšie trvanie väzby vplyv. Konkrétne išlo o námietky týkajúce sa právnej kvalifikácie skutku, nedôvodnosti preventívnej väzby z dôvodu vzdania sa funkcie sudcu a možnosti jej nahradenia dohľadom probačného a mediačného úradníka.

31. Najvyšší súd prostredníctvom jeho podpredsedníčky rovnako odmietol tvrdenie sťažovateľa, že v dôsledku zrušenia uznesenia najvyššieho súdu zo 14. júla 2020 trvalo konanie o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu z 23. novembra 2020 nepretržite až do vydania uznesenia najvyššieho súdu zo 4. marca 2021, keď bol „vyčerpaný“ predmet konania. Je toho názoru, že konanie o predmetnej žiadosti sa skončilo doručením napadnutého uznesenia sťažovateľovi, a to 1. februára 2021. Z celkovej dĺžky konania tak možno najvyššiemu súdu pričítať obdobie od 21. decembra 2020, keď mu bol spis predložený, do 27. januára 2021, keď bol spis doručený prvostupňovému súdu. V priebehu tohto obdobia bolo nutné najskôr rozhodnúť o oznámení zaujatosti podľa § 32 ods. 1 druhej vety Trestného poriadku, ako poukázať aj na zvýšený počet dní pracovného pokoja v dotknutom období. Lehota konania najvyššieho súdu o väzbe sťažovateľa tak podľa názoru najvyššieho súdu zodpovedá požiadavke bezodkladného rozhodnutia o zákonnosti väzby podľa čl. 17 ods. 2 ústavy, ako aj čl. 5 ods. 4 dohovoru.

32. Z vyjadrenia podpredsedníčky najvyššieho súdu tiež vyplýva, že napadnuté uznesenie bolo vydané necelé tri mesiace po vydaní uznesenia najvyššieho súdu z 8. októbra 2020, v ktorom najvyšší súd sťažovateľovi odôvodnene predĺžil lehotu trvania jeho väzby do 11. marca 2021. Najvyšší súd uviedol, že po predĺžení lehoty väzby vo všeobecnosti je možné dotknutú osobu prepustiť z väzby, avšak musí vyjsť najavo nová skutočnosť týkajúca sa uvádzaných kritérií, ktorá by odôvodňovala záver, že ďalšie trvanie väzby je neprimerané. Sťažovateľ však v sťažnosti, ktorá bola aktuálne predmetom rozhodovania najvyšším súdom, neuviedol žiadnu takú „novú“ (v predchádzajúcich konaniach nenamietanú) okolnosť (a to aj so zreteľom na ním zmieňovanú „teóriu zostrených dôkazov“), na ktorú by najvyšší súd opomenul osobitne reagovať.

33. Najvyšší súd v neposlednom rade reagoval na rozšírenie tzv. petitu ústavnej sťažnosti zo strany sťažovateľa o návrh na prikázanie prepustiť ho z väzby na slobodu bez nahradenia väzby „akýmkoľvek zárukami nahrádzajúcimi väzbu“. Konštatoval, že také rozhodnutie by bolo podľa jeho názoru nevykonateľné, keďže sťažovateľ už bol medzičasom prepustený na slobodu, pričom prípadnú neústavnosť nahradenia jeho väzby mohol namietať iba vo vzťahu k uvedenému rozhodnutiu. Najvyšší súd napokon poskytol argumentáciu aj vo vzťahu k namietanému čl. 13 dohovoru, v súvislosti s ktorou uviedol, že sťažovateľ bol pred podaním ústavnej sťažnosti prepustený na slobodu, a teda v jeho prípade už nejde ani o zákonné zatknutie, ani o iné pozbavenie osobnej slobody podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru, keďže v súlade s čl. 5 ods. 3 dohovoru bol počas konania prepustený a toto jeho prepustenie bolo podmienené zárukou.

III.2. Replika sťažovateľa:

34. Sťažovateľ vo svojej replike zotrval na tvrdení o dôvodnosti podanej ústavnej sťažnosti vrátane jej doplnení, pričom prevažná časť jeho vyjadrenia zodpovedá obsahu ústavnej sťažnosti a v nej už uvádzaných skutočnosti. V podstatnom uviedol:

a) najvyššiemu súdu možno pričítať na ťarchu dobu 43 dní, resp. 44 dní, čo je doba rozhodovania na jednom stupni konania, ktorá je v rozpore s judikatúrou ústavného súdu a ESLP;

b) sudca [REDAKOVANÉ] ako vylúčený sudca najvyššieho súdu v danej veci pred vydaním napadnutého uznesenia rozhodoval vo väzobnej veci sťažovateľa v rámci rozhodovania o vylúčení, resp. nevyvúčení iného člena senátu, „a preto vo veci sťažovateľa de iure rozhodoval [REDAKOVANÉ] ako vylúčený sudca, ergo ako nezákonný sudca“;

c) najvyšší súd nevymedzil dostatočne jasne a určito konkrétne dôvody kolúzne a preventívnej väzby sťažovateľa (sťažovateľ poukazuje na nález ústavného súdu č. k. III. ÚS 33/2021-80 z 13. mája 2021 a č. k. III. ÚS 581/2021-54 z 21. decembra 2021, pozn.);

d) rozšírený petit ústavnej sťažnosti je vykonateľný. Sťažovateľ trvá aj na vyslovení porušenia čl. 13 dohovoru v nadväznosti na dĺžku rozhodovania o jeho ústavnej sťažnosti.

35. Sťažovateľ sa vyjadril aj k jednotlivým argumentom podpredsedníčky najvyššieho súdu, s ktorými vyslovil nesúhlas. Uviedol, že vo veci nenamietal nemožnosť najvyššieho súdu odkazovať v odôvodneniach rozhodnutí o väzbe na predchádzajúce rozhodnutia, avšak namieta, že najvyšší súd v napadnutom uznesení odkázal na už nálezom ústavného súdu z 28. januára 2021 zrušené rozhodnutie najvyššieho súdu. Je toho názoru, že v dôsledku zrušenia uznesenia najvyššieho súdu zo 14. júla 2020 nebol predmet konania „vyčerpaný“ od podania žiadosti o prepustenie na slobodu z 23. novembra 2020 do 4. marca 2021, čo vyplýva priamo z bodu 135 nálezu ústavného súdu z 28. januára 2021 (k argumentácii najvyššieho súdu v bode 31 tohto nálezu,

pozn.). Nestotožňuje sa ani s tvrdením, že by od „*ostatného rozhodnutia o ponechaní sťažovateľa vo väzbe musela nastať nejaká prelomová skutočnosť, ktorá by znamenala prepustenie sťažovateľa z väzby...*“ (k argumentácii najvyššieho súdu v bode 32 tohto nálezu, pozn.).

36. Ústavný súd v tejto veci upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní účastníkov vrátane ich príloh predložených ústavnému súdu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci (§ 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

37. Ústavný súd pristúpil k preskúmaniu prednesených námietok sťažovateľa v rozsahu a z dôvodov, ktoré uviedol vo svojej ústavnej sťažnosti, zamerajúc pritom svoju pozornosť na ústavnoprávne aspekty namietaných vád napadnutého uznesenia (časť II tohto nálezu, pozn.). Ústavný súd tak preskúmal, či skutočnosti namietané sťažovateľom v jeho ústavnej sťažnosti sú svojou povahou a intenzitou spôsobilé odobriť záver o porušení základných práv sťažovateľa a následne privodiť kasačný zásah zo strany ústavného súdu.

38. Podstata námietok sťažovateľa v súvislosti s namietaným porušením jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a podľa čl. 8 ods. 1, 2 a 5 listiny a práv podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru je založená predovšetkým na jeho tvrdení o absencii materiálnych a formálnych dôvodov trvania väzby, nedostatočnej urýchlenosti rozhodovania najvyššieho súdu, ako aj porušenia prezumpcie nevinoty. Zároveň argumentuje porušením práv podľa čl. 9 ods. 1, 3 a 4 paktu, ale aj práva na „*účinnú a efektívnu ochranu svojich základných práv*“ podľa čl. 13 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu v nadväznosti na dĺžku konania pred národnými súdmi.

39. Ústavný súd v prvom rade uvádza, že sťažovateľ sa už ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 8. februára 2021 v znení jej doplnenia z 12. februára 2021 domáhal (okrem iného) zrušenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, t. j. uznesenia č. k. 2 Tost 51/2020 z 5. januára 2021. Dňa 19. februára 2021 doručil ústavnému súdu späťvzatie tejto ústavnej sťažnosti v celom jej rozsahu, v nadväznosti na čo o nej ústavný súd rozhodol uznesením č. k. IV. ÚS 121/2021-56 z 9. marca 2021 (právoplatným 15. marca 2021, pozn.) tak, že konanie o ústavnej sťažnosti sťažovateľa zastavil podľa § 127 zákona o ústavnom súde. Medzičasom najvyšší súd uznesením č. k. 5 Tost 6/2021 zo 4. marca 2021 rozhodol, že sťažovateľa prepúšťa z väzby na slobodu s príslušným nahradením väzby (pozri bod 10 tohto nálezu, pozn.). Sťažovateľ následne 31. marca 2021 doručil ústavnému súdu aktuálnu ústavnú sťažnosť opätovne smerujúcu proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu, t. j. uzneseniu č. k. 2 Tost 51/2020 z 5. januára 2021. Tým, že predchádzajúce rozhodnutie ústavného súdu č. k. IV. ÚS 121/2021-56 z 9. marca 2021 o zastavení konania pre späťvzatie ústavnej sťažnosti sťažovateľom podanej v rovnakej veci nevytvára prekážku „*res iudicata*“ a vzhľadom na skutočnosť, že následnú ústavnú sťažnosť sťažovateľ podal v rámci lehoty normovanej § 124 zákona o ústavnom súde, ústavný súd ju tak považoval za podanú včas.

40. Rovnako ústavný súd v úvode pripomína, že tým, že väzba sťažovateľa bola následným uznesením najvyššieho súdu č. k. 5 Tost 6/2021 zo 4. marca 2021 nahradená príslušnými zákonnými náhradami väzby, je vo vzťahu k potrebe urýchlenosti rozhodovania o tejto ústavnej

sťažnosti potrebné zdôrazniť, že sťažovateľ sa vo väzbe v čase konania na ústavnom súde už nenachádzal. Nahradenie väzby totiž nie je väzbou, aj keď je podmienené existenciou dôvodu väzby, ktorej zabezpečovacia funkcia v konaní plní, resp. zastupuje (m. m. napr. uznesenie najvyššieho súdu č. k. 2 Tost 28/2017 z 12. septembra 2017, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 5/2018 pod č. 44). Zároveň ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje aj na svoje skoršie rozhodnutia, v ktorých uviedol, že v Trestnom poriadku, resp. v žiadnom z jeho ustanovení týkajúcich sa tejto problematiky zákonodarca trvanie nahradenia väzby, a teda ani primeraných povinností alebo obmedzení neohraničil použitím ustanovení upravujúcich trvanie väzby (m. m. II. ÚS 184/2010, IV. ÚS 402/2021, I. ÚS 55/2022). V okolnostiach preskúmvanej veci sťažovateľa tak nejde o rozhodovanie o osobnej slobode sťažovateľa takej povahy, v rámci ktorej by sa prednostne a urýchlene rozhodovalo o jeho možnom prepustení z väzby na slobodu.

41. Ako už ústavný súd uviedol v prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, bolo mu známe, že sťažovateľ bol prepustený z väzby na slobodu s jej príslušným nahradením, avšak vzhľadom na východiská ESLP v kontexte záujmu sťažovateľa na preskúmaní ústavnej udržateľnosti napadnutého uznesenia (napr. Oravec proti Chorvátsku, č. 51249/11, rozsudok z 11. 7. 2017; m. m. Osmanovič proti Chorvátsku, č. 67604/10, rozsudok zo 6. 11. 2012; m. m. S. T. S. proti Holandsku, č. 277/05, rozsudok zo 7. 6. 2011) prijal ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie na účel posúdenia opodstatnenosti námietok v nej uvedených. Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, ústavný prieskum rozhodnutia o väzbe má pre dotknutú osobu význam bez ohľadu na skutočnosť, či väzba stále trvá. Prípadné porušenie ústavou zaručených práv a slobôd osoby, ktorá bola vo väzbe na základe nezákonného rozhodnutia alebo v nej ostala bez rozhodnutia o ponechaní vo väzbe po uplynutí zákonom stanovenej lehoty, tak nie je zhojené prepustením z väzby alebo jej prevedením do výkonu trestu. Skutočnosť, že sťažovateľ už nie je vo väzbe, nemá za následok neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti proti takému napadnutému uzneseniu či inému zásahu (m. m. nálezy Ústavného súdu Českej republiky – č. k. I. ÚS 1692/19 z 26. septembra 2019, III. ÚS 1919/20 z 20. októbra 2020).

42. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu právo na osobnú slobodu je garantované čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a je v ňom obsiahnuté aj právo obvineného na urýchlenú súdnu kontrolu zákonnosti jeho väzby, s čím je spojená povinnosť nariadenia prepustenia obvineného, ak je väzba nezákonná, ako aj jeho právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie sa môže v zákonom určených prípadoch podmieniť zárukou. Obsah označeného ustanovenia ústavy korešponduje právam vyplývajúcim z čl. 5 dohovoru (m. m. III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05, III. ÚS 424/08, III. ÚS 581/2015, III. ÚS 183/2018). Súdne preskúmanie zákonnosti pozbavenia osobnej slobody kladie nároky (okrem iného) na kvalitu preskúmania. Väzobné konanie týkajúce sa rozhodovania o osobnej slobode obvinenej osoby musí spĺňať niektoré fundamentálne požiadavky spravodlivého konania podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktoré sú prenesené do špeciálnych ustanovení čl. 17 ods. 1 a 5 ústavy a čl. 5 dohovoru aplikovateľných na konania týkajúce sa väzby. Jednou z nich je aj právo na náležité odôvodnenie rozhodnutia. Jeho obsahom je právo účastníka (strany) konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti („*fairness*“) pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli

dostatočné a relevantné dôvody (pozri napr. III. ÚS 135/04, III. ÚS 198/05, III. ÚS 581/2015, II. ÚS 113/2020). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi (stranami) konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05).

IV.1. K namietanému porušeniu práv sťažovateľa na urýchlené rozhodnutie v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tost 51/2020:

43. Súdne preskúmanie zákonnosti pozbavenia osobnej slobody kladie nároky (okrem iného) na rýchlosť tohto preskúmania. Rovnako to platí aj v prípade osobitného typu väzobného konania, ktorého predmetom je preskúmanie žiadosti o prepustenie z väzby. O väzbe musí súd rozhodnúť urýchlene (podľa znenia autentických verzií dohovoru: „à bref délai“, resp. „speedily“). Lehota začína podaním návrhu alebo žiadosti a končí vydaním konečného rozhodnutia súdu, prípadne doručením tohto rozhodnutia, ak sa rozhodlo v neprítomnosti obvineného. Ústavný súd pri posudzovaní dodržania požiadavky urýchlenosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby z hľadiska čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a tiež z hľadiska čl. 5 ods. 4 dohovoru vo svojich rozhodnutiach uviedol, že jednotlivé lehoty sa z hľadiska požiadaviek neodkladnosti alebo urýchlenosti posudzujú podľa všetkých okolností prípadu. V zásade však požiadavke neodkladnosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, resp. čl. 5 ods. 4 dohovoru nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla zodpovedá lehota konania nepresahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca (m. m. III. ÚS 255/03, III. ÚS 636/2017, II. ÚS 127/2020, II. ÚS 121/2021) a ani nečinnosť trvajúca týždne (m. m. III. ÚS 126/05, III. ÚS 216/07, III. ÚS 147/2011, I. ÚS 254/2021). Z rozsudku vo veci Maslák a ďalší proti Slovenskej republike zo 16. júla 2015 vyplýva, že EŠLP konštatoval porušenie čl. 5 ods. 4 dohovoru pri konaniach o zákonnosti väzby trvajúcich 40 dní, a to aj napriek tomu, že počas väzobného konania musel súd rozhodovať navyše aj o námietke zaujatosti (m. m. III. ÚS 349/2021).

44. Ústavný súd považuje za potrebné v prvom rade poukázať na skutočnosť, že sťažovateľ v návrhu na rozhodnutie, t. j. petite svojej ústavnej sťažnosti, ktorým je ústavný súd viazaný (§ 45 zákona o ústavnom súde), ako porušovateľa neoznačil špecializovaný trestný súd a ani sa nedomáha, aby ústavný súd vyslovil, že postupom špecializovaného trestného súdu došlo k porušeniu jeho práva na urýchlené rozhodnutie. Zohľadňujúc uvedené, ústavný súd musel svoj prieskum obmedziť na preskúmanie a posúdenie postupu najvyššieho súdu pri rozhodovaní o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu z 8. decembra 2020.

45. Ústavný súd z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh, z vyjadrenia najvyššieho súdu, ako aj predloženého spisu najvyššieho súdu (sp. zn. 2 Tost 51/2020, pozn.) zistil, že žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu bola datovaná k 23. novembru 2020, pričom prvostupňové rozhodnutie špecializovaný trestný súd vydal 8. decembra 2020. Sťažovateľ podal proti tomuto prvostupňovému uzneseniu sťažnosť písomne odôvodnenú v podaní z 15. decembra 2020 a následne doplnenú podaniami zo 17. decembra 2020 a z 21. decembra 2020, pričom

špecializovaný trestný súd predmetnú sťažnosť predložil na rozhodnutie najvyššiemu súdu 21. decembra 2020. Najvyšší súd najskôr rozhodoval o oznámení zaujatosti podľa § 32 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodov uvedených v § 31 ods. 1 Trestného poriadku z 22. decembra 2020 podaného zo strany [REDAKOVANÉ], o ktorom rozhodol uznesením č. k. 1 Ndt 24/2020 z 23. decembra 2020 tak, že podľa § 32 ods. 1 Trestného poriadku bol [REDAKOVANÉ] vylúčený z vykonávania úkonov v predmetnej trestnej veci vedenej špecializovaným trestným súdom pod sp. zn. 5 Tp 2/2020 a najvyšším súdom pod sp. zn. 2 Tost 51/2020, a to vo vzťahu k sťažovateľovi. Najvyšší súd rozhodol o sťažnosti sťažovateľa v znení jej doplnení napadnutým uznesením 5. januára 2021, pričom spisový materiál vrátil špecializovanému trestnému súdu 27. januára 2021, ktorý následne napadnuté uznesenie sťažovateľovi doručil 2. februára 2021, resp. jeho obhajcovi 1. februára 2021. Konanie na najvyššom súde teda trvalo celkovo 38 dní.

46. Keďže doba rozhodovania najvyšším súdom presiahla dobu jedného mesiaca, ústavný súd skúmal, či prekročenie odporúčanej lehoty (spravidla) jedného mesiaca v uvedenej etape konania bolo možné ospravedlniť s prihliadnutím na prípadné osobitné okolnosti. Ústavný súd zistil, že najvyšší súd sa popri väzobnom rozhodovaní najskôr venoval rozhodovaniu o oznámenej zaujatosti sudcu z 22. decembra 2020, o ktorej rozhodol 23. decembra 2020. V okolnostiach preskúmvanej veci ústavný súd nepreliadol ani následný zvýšený počet dní pracovného pokoja. Najvyšší súd následne rozhodol o sťažnosti sťažovateľa v znení jej doplnení 5. januára 2021, pričom spisový materiál mal ďalších 22 dní, kým tento predložil špecializovanému trestnému súdu.

47. V nadväznosti na už uvedené skutočnosti, s prihliadnutím na aktuálnu judikatúru ústavného súdu a judikatúru ESLP v otázke urýchlenosti rozhodovania všeobecných súdov v obdobných veciach ústavný súd dospel k záveru, že celkovú dĺžku rozhodovania na najvyššom súde presahujúcu dobu jedného mesiaca nebolo možné v okolnostiach preskúmvanej veci akceptovať, a to aj pri zohľadnení v bode 46 tohto nálezu uvedených skutočností. V tejto súvislosti ústavný súd dopĺňa, že hoci najvyšší súd rozhodol už 5. januára 2021, trvalo ďalších 22 dní, po uplynutí ktorých vec predložil špecializovanému trestnému súdu na doručovanie sťažovateľovi. Z už uvedených dôvodov tak došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, podľa čl. 8 ods. 1, 2 a 5 listiny, ako aj jeho práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru v súvislosti s jeho právom na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti väzby (bod 1 výroku tohto nálezu).

48. Pokiaľ sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti namietal porušenie práva tzv. iným zásahom najvyššieho súdu, ktorým možno rozumieť tzv. faktický postup vykonaný pri plnení jeho úloh (*Macejková, I., Bárány, E., Baricová, J., Fiačan, I., Holländer, P., Svák, J. a kol. Zákon o Ústavnom súde Slovenskej republiky*. 1. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2020. s. 898, marg. č. 5), ústavný súd uvádza, že z obsahu ústavnej sťažnosti bolo zrejmé, že táto smeruje v súvislosti s námietkou porušenia práva na urýchlené rozhodnutie o zákonnosti väzby proti postupu najvyššieho súdu, a preto s poukazom na uznesenie ústavného súdu č. k. I. ÚS 514/2020 z 18. novembra 2020, č. 84/2020 ZNaU, rozhodol tak, ako je uvedené v bode 1 výroku tohto nálezu.

49. Ústavný súd ďalej dopĺňa, že pokiaľ najvyšší súd argumentoval, že právny zástupca sťažovateľa mal zápisnicu o neverejnom zasadnutí k dispozícii ešte v deň, keď sa vo veci rozhodlo, ústavný súd konštatuje, že konanie o väzbe sa vzhľadom na štandardy čl. 17 ústavy a čl. 5 dohovoru v zásade končí doručením odôvodneného väzobného rozhodnutia. Uvedené je relevantné aj vo vzťahu

k možnosti sťažovateľa požiadať opätovne o prepustenie z väzby na slobodu z tých istých (§ 79 ods. 3 Trestného poriadku), prípadne aj iných dôvodov a s tým súvisiacu možnosť argumentovať proti dôvodom obmedzenia jeho osobnej slobody, ktoré sú uvedené v príslušných súdnych rozhodnutiach týkajúcich sa väzobného trestného stíhania jeho osoby.

50. V neposlednom rade sťažovateľ namietal, že konanie o sťažnosti prokurátorky proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu č. k. 5 Tp 2/2020 zo 16. júna 2020 trvalo nepretržite do 4. marca 2021, keď bol sťažovateľ prepustený z väzby na slobodu s príslušnými náhradami väzby, keďže až vtedy bol „vyčerpaný“ predmet tohto konania, a teda trvalo z ústavnoprávneho hľadiska neakceptovateľne dlhú dobu, čo mal konštatovať aj ústavný súd v náleze z 28. januára 2021, ktorým zrušil uznesenie najvyššieho súdu č. k. 5 Tost 28/2020 zo 14. júla 2020. Vo svojom vyjadrení k replike najvyššieho súdu už s poukazom na závery tohto nálezu ústavného súdu sťažovateľ uviedol, že aj konanie o jeho žiadosti z 23. novembra 2020 trvalo nepretržite až do 4. marca 2020, keď bol „vyčerpaný“ predmet konania. Podľa názoru ústavného súdu vyslovenie porušenia namietaných práv sťažovateľa v súvislosti s urýchlených rozhodovaním najvyššieho súdu konštatovaným v náleze ústavného súdu z 28. januára 2021 nie je možné bez ďalšieho použiť aj na prípad jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu z 23. novembra 2020. V označenom predchádzajúcom prípade bolo totiž porušenie práva na urýchlené rozhodnutie konštatované v nadväznosti na absenciu rozhodnutia najvyššieho súdu o námietke zaujatosti dotknutého sudcu (bod 135 nálezu č. k. II. ÚS 428/2020 z 28. januára 2021, pozn.), k čomu v aktuálne preskúmvanej ústavnej sťažnosti nedošlo, resp. takú skutočnosť sťažovateľ ani nenamietal.

IV.2. K dôvodom väzby:

51. Z napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že sťažovateľ bol vo väzbe z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku. Z ústavnej sťažnosti sťažovateľa je zasa zrejmé, že sťažovateľ sa v čase podania ústavnej sťažnosti vo väzbe už nenachádzal, keďže uznesením najvyššieho súdu č. k. 5 Tost 6/2021 zo 4. marca 2021 bol z väzby prepustený s príslušnými náhradami v zmysle označeného uznesenia.

52. Vo všeobecnosti je možné vysloviť, že posudzovanie existencie väzobných dôvodov je vecou často obťažnou a subtílnou a všeobecné súdy musia striktne vychádzať zo zistených konkrétnych skutočností zakladajúcich jednotlivé väzobné dôvody. Výklad zákonných znakov „*konkrétnych skutočností*“ je predovšetkým vecou všeobecných súdov, ktoré pri dôkladnej znalosti skutkových okolností a dôkaznej situácie tej-ktorej veci musia (mali by) svedomito posúdiť (v ktoromkoľvek štádiu konania), či vzatie do väzby alebo jej ďalšie trvanie/predĺžovanie je opatrením nevyhnutným pre dosiahnutie účelu trestného konania a či tento účel ani pri vynaložení všetkého úsilia nemožno dosiahnuť inak. Príslušné úvahy súdu by mali byť vyvedené vždy z povahy konkrétnej a individuálnej veci vrátane osoby obvineného, z jeho osobných pomerov, rozsahu potrebného dokazovania, z jeho náročnosti a pod. Do týchto úvah súdu sa ústavný súd cíti oprávnený zasiahnuť spravidla len vtedy, ak nie je rozhodnutie o väzbe podložené zákonným dôvodom buď vôbec, alebo ak tvrdené (a nedostatočne zistené) dôvody väzby sú v extrémnom rozpore s kautelami vyplývajúcimi z ústavného poriadku republiky, prípadne s medzinárodnými zmluvami, ktorými je v tomto smere Slovenská republika viazaná (m. m. I. ÚS 348/2016).

53. Ústavný súd na úvod tejto časti pripomína, že vo vzťahu k rozhodovaniu všeobecných súdov vo väzobných veciach je daná právomoc ústavného súdu len na preskúmanie dôvodu a spôsobu

obmedzenia osobnej slobody. Úlohou ústavného súdu je tiež sledovať, či všeobecné súdy v namietaných rozhodnutiach správne aplikujú právo, či dané rozhodnutia sú odôvodnené a či nenesú znaky arbitrárnosti vyúsťujúce do porušenia niektorého zo základných práv a slobôd (m. m. III. ÚS 271/07, II. ÚS 465/2011). Ústavný súd preto nemôže zasahovať do skutkových a právnych záverov všeobecných súdov, ak ich z ústavného hľadiska možno pokladať za akceptovateľné a udržateľné (m. m. IV. ÚS 333/08, II. ÚS 343/09). Z týchto hľadísk ústavný súd vychádzal aj v prejednávacom prípade.

54. Celkovo k dôvodom väzby najvyšší súd uviedol, že aj v tomto štádiu trestného konania pretrváva dôvodné podozrenie, že sťažovateľ sa mal dopustiť skutkov, pre ktoré je trestne stíhaný, čomu zodpovedá aj kvalita dôkazov. Poukázal na to, že nie je vylúčené, že v priebehu ďalšieho konania môže dôjsť k oslabeniu dôkaznej situácie v určitom smere a, naopak, k jej posilneniu v inom.

55. K obom väzobným dôvodom [§ 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku, pozn.] najvyšší súd konštatoval, že skutky pod bodmi 22 a 28 uznesenia o vznesení obvinenia z 9. marca 2020 spolu so skutkami pod bodmi 4 až 9 uznesenia o vznesení obvinenia z 27. októbra 2020 tvoria jeden pokračovací trestný čin, a teda dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku sú naviazané na tento jeden pokračovací trestný čin prijímania úplatku. V konkrétnosti najvyšší súd argumentoval takto: „*Ak teda prokurátor dôvodil, že ku skutkom pod bodmi 4 - 9 z uznesenia z 27. októbra 2020 je potrebné vykonať ďalšie úkony, ktoré presne pomenoval, je práve toto jadro odôvodnenia trvania oboch väzobných dôvodov.*“

56. Vo vzťahu k možnému kolúznemu konaniu sťažovateľa najvyšší súd v podstatnom vo vzťahu k dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku dôvodil, že je nepochybné, že vo veci je potrebné vykonať ešte ďalšie dôkazy, ktorými bude potrebné preukázať rozsah trestnej činnosti, na páchaní ktorej sa mal sťažovateľ podieľať. Odkázal pritom aj na tvrdenie samotného sťažovateľa, ktorý žiadal o výsluch „*niekoľkých svedkov*“ (s. 18 napadnutého rozhodnutia, pozn.).

57. Pokiaľ ide o dôvod tzv. preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, najvyšší súd bol toho názoru, že tento umocnilo vznesenie obvinenia sťažovateľovi z 27. októbra 2020 pre ďalšie skutky, pričom zároveň vyslovil, že existuje dôvodná obava, že konanie sťažovateľa nemalo byť jednorazového charakteru, ale práve naopak, mal sa ho dopúšťať opakovane. Najvyšší súd sa vyjadril aj k námietkam sťažovateľa o nedôvodnosti jeho väzby z dôvodu vzdania sa funkcie sudcu, v nadväznosti na čo uviedol, že skutky, ktorých sa mal sťažovateľ dopustiť nespočívajú v tom, že mal v postavení sudcu rozhodovať za úplatky, ale v tom, že *«tieto úplatky sľuboval alebo poskytoval iným sudcom, ako „sprostredkovateľ“»*. V nadväznosti na túto argumentáciu pritom odkázal aj na odôvodnenie svojho uznesenia č. k. 1 Tost 22/2020 z 8. októbra 2020.

58. Z uvedenej argumentácie je zrejmé, že najvyšší súd pri rozhodovaní o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu č. k. 5 Tp 2/2020 z 8. decembra 2020 prezentoval skutočnosť, že predmetné dôvody väzby tak, ako boli ustálené v predchádzajúcich rozhodnutiach, naďalej aj v dotknutom štádiu trestného konania trvajú. Proti takémuto spôsobu odôvodnenia väzby oponoval v ústavnej sťažnosti samotný sťažovateľ, ktorý ho vníma ako nedostatočný a porušujúci ním označené práva a slobody.

59. Ústavný súd tak predovšetkým stál pred posúdením skutočnosti, či predmetné odôvodnenie najvyššieho súdu o väzbe sťažovateľa je ústavne akceptovateľné. Túto námietku sťažovateľa možno v okolnostiach preskúmvanej veci vyhodnotiť ako ťažiskovú, od ktorej sa následne odvíjajú jeho ďalšie výhrady (arbitrárnosť, nedostatok odôvodnenia, nereagovanie na podstatné argumenty sťažovateľa v sťažnosti).

60. Ústavný súd už vyslovil, že súdna argumentácia, osobitne v prípade ďalšieho rozhodovania o väzbe, by nemala mať charakter pleonazmu a nemalo by v nej dochádzať k nadužívaniu rovnakých alebo podobných dôvodov, ktorými konajúce súdy odôvodnili väzbu pri v poradí prvom rozhodovaní. Inak by sa stala len formálnou, zbytočnou a bola by zreteľným signálom nedostatočného dôrazu všeobecných súdov pri rozhodovaní o väzbe. Každé ďalšie rozhodovanie o väzbe by teda malo skúmať aj aktuálne vecné a časové okolnosti väzby, analyzovať doterajší postup v trestnom stíhaní a odhaľovať prípadné protirečenia vo vzťahu k ústavou a dohovorom garantovanému právu na osobnú slobodu. Väzba má byť výnimkou z pravidla a súdna argumentácia by mala vyvrcholiť zrozumiteľným a jasným vysvetlením, prečo je nutné osobu, proti ktorej sa vedie trestné stíhanie, stíhať vo väzbe (výnimka), a nie na slobode (pravidlo). Je preto nutné vo všeobecnosti odmietnuť taký postup v rozhodovacej činnosti konajúcich súdov, pri ktorom by išlo iba o pasívnu recepciu domnienok, rezignáciu na odhaľovanie a hodnotenie vecných a časových súvislostí podmienok väzby, keďže takéto prejavy sú typické pre nekritické myslenie, ktorému by sa mali súdy snažiť v rámci rozhodovacej činnosti strániť. Uvedené však *ipso facto* neznamená, že by sa súdy museli nevyhnutne venovať každému jednotlivému argumentu, ktorý prednesie obhajoba, mali by však adekvátnym spôsobom reagovať na všetky také zásadné tvrdenia a skutočnosti, ktoré sú kvalifikované spochybniteľnosťou, zákonnosťou či ústavnosťou ďalšieho trvania väzby (porov. I. ÚS 140/2020, č. 57/2020 ZNaU).

61. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti dôvodil predovšetkým tým, že najvyšší súd nevymedzil dostatočne jasne a určito konkrétne dôvody jeho kolúznej a preventívnej väzby. Zároveň uviedol, že v rámci tzv. akcie „Búrka“ boli vypočutí všetci svedkovia, ktorí potvrdili nevinu sťažovateľa, pričom sťažovateľ nemá na koho pôsobiť a koho ovplyvňovať.

62. Z napadnutého uznesenia najvyššieho súdu je zrejmé, že tento považuje za „jadro“ odôvodnenia dôvodu väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku potrebu vykonania ďalších úkonov, ktoré mal vo veci pomenovať prokurátor, pričom sám sťažovateľ mal žiadať o výsluch dovtedy nevypočutých svedkov. Z odôvodnenia najvyššieho súdu je tiež zjavné, že tento značne stručne poukázal na potrebu vykonania ďalších, avšak bližšie nešpecifikovaných úkonov vo veci, v nadväznosti na čo zistil pretrvávajúcu obavu z ovplyvňovania svedkov sťažovateľom. Z napadnutého uznesenia však už nie je možné ustáliť, aké „ďalšie úkony“ bolo potrebné vo veci sťažovateľa vykonať, resp. akých svedkov vypočuť, a v nadväznosti na to, či je vzhľadom na dané štádium a priebeh trestného konania predmetné odôvodnenie a obava z kolúzneho správania sa sťažovateľa aktuálna. Predmetné platí, aj pokiaľ ide o námietky sťažovateľa o nevysporiadaní sa najvyššieho súdu s výpoveďami v ústavnej sťažnosti definovaných svedkov, na čo sťažovateľ poukázal. Rovnako za ústavne neudržateľnú možno označiť aj argumentáciu najvyššieho súdu, ktorý dôvody tzv. kolúznej väzby opiera o všeobecný odkaz na potrebu doplnenia dokazovania výsluchmi svedkov, ktorých vypočutie navrhol sám obvinený vo svojom návrhu na doplnenie dokazovania v priebehu prípravného konania. Nemožno síce *a priori* vylúčiť, aby sa dôvodná obava predpokladaná § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku vzťahovala aj na taký úsek dokazovania,

ktorý bol „vyprovokovaný“ návrhom obvineného na doplnenie dokazovania, tento záver si však vyžaduje pregnantnú analýzu vecných a časových súvislostí predmetného dôkazného návrhu. Ak na takto stanovené argumentačné osnovy všeobecný súd rezignuje (osobitne pri rozhodovaní o osobnej slobode), paradoxne tým vytvorí situáciu, keď sa jedna z najdôležitejších zložiek práva na obhajobu (právo navrhnovať dôkazy vo svoj prospech v zmysle § 34 Trestného poriadku) bude využívať v neprospech osoby, na ochranu ktorej je určené, čo je v právnom štáte neprípustné. Navyše, je potrebné v tejto súvislosti pripomenúť, že tomuto právu obvineného nekoreluje zákonná povinnosť orgánov činných v trestnom konaní (ani súdu v konaní pred súdom, pozn.) takémuto dôkaznému návrhu vyhovieť, prípadne o nevyhovení rozhodnúť v určitom presne stanovenom čase (nerátajúc prirodzené zákonné obmedzenia ohraničujúce jednotlivé štádiá trestného konania). Z uplatňovaného práva na obhajobu by sa tak protizmyselne mohol stať dlhotrvajúci dôvod na väzobné stíhanie obvineného. Ak sa tak potreba doplnenia dokazovania na základe návrhu obvineného v trestnom konaní má prekryť s dôvodnou obavou tzv. kolúznej väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, je nad rámec ostatných skutočností súvisiacich s formálnymi a materiálnymi podmienkami väzby potrebné analyzovať a vyhodnotiť vecné (vo vzťahu k akým osobám je návrh prezentovaný) a časové (kedy bol návrh prednesený a v akom čase a či vôbec naň bolo príslušným orgánom reagované) podmienky.

63. V zmysle ustáleného právneho názoru ústavného súdu, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a sťažnostného súdu tvoria pre účely posúdenia ústavným súdom jeden celok (m. m. I. ÚS 379/2018, I. ÚS 161/2019, IV. ÚS 354/2020), tak ústavný súd pri preskúmaní ústavnej udržateľnosti ďalšieho obmedzenia osobnej slobody sťažovateľa vychádzal aj z rozhodnutia špecializovaného súdu č. k. 5 Tp 2/2020 z 8. decembra 2020. Zo sumáru vyjadrenia prokurátora (s. 7 a 8 tohto rozhodnutia, pozn.) vyplynulo, že vo veci bolo plánované uskutočniť výsluchy menovite uvedených svedkov (na 2. december 2020 naplánované výsluchy [redacted], [redacted], [redacted] a [redacted]; na 3. december 2020 výsluchy [redacted], [redacted] a [redacted]; na 10. december 2020 výsluch [redacted]; na 15. december 2020 výsluch [redacted] a [redacted]; na 16. december 2020 výsluch [redacted] a [redacted]; na 17. december 2020 výsluch [redacted] a na 21. december 2020 výsluch [redacted]). K predmetnej skutočnosti je však nutné uviesť, že všetky z týchto výsluchov bolo plánované uskutočniť v mesiaci december 2020. Keďže predmetné výsluchy mali tvoriť jadro odôvodnenia ďalšieho trvania dôvodov väzby a z obsahu napadnutého uznesenia nebolo zrejmé, o aké konkrétne úkony malo ísť (bol v ňom len poukaz na vyjadrenie prokurátora, pozn.) a či, resp. kedy k nim došlo, vlastnou činnosťou ústavného súdu v súlade s § 60 ods. 2 zákona o ústavnom súde bolo z poskytnutých informácií zistené, že predmetné výsluchy plánované uskutočniť v mesiaci december boli skutočne zrealizované v priebehu uvedeného mesiaca (december, pozn.), a to okrem výsluchov jedného zo svedkov ([redacted], ktorého výsluch bol okrem decembra 2020 zároveň uskutočnený viackrát aj v priebehu mesiaca január 2021, pozn.), pričom len niekoľko z týchto výsluchov sa malo týkať vyslovene skutkov kladených za vinu práve sťažovateľovi.

64. Ústavný súd zo skutočností uvedených vo vzťahu k dôvodu tzv. kolúznej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku rezumuje, že z napadnutého uznesenia najvyššieho súdu nie je zrejmé, aké ďalšie procesné úkony a výsluchy svedkov boli vo veci plánované, a to hoci len čiastočnou špecifikáciou alebo poukazom na konkrétne okolnosti prípadu, čo nemožno

v posudzovanej veci akceptovať. Zároveň nie je možné ich identifikovať ani v nadväznosti na vyjadrenie prokurátora prezentované špecializovaným trestným súdom v jeho uznesení č. k. 5 Tp 2/2020 z 8. decembra 2020, keďže zo skutočností zistených ústavným súdom vyplýva, že k všetkým takto naplánovaným úkonom (okrem jedného) došlo ešte v období pred rozhodovaním najvyššieho súdu.

65. Najvyšší súd pre odôvodnenie tzv. preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku akcentoval rozšírenie obvinenia sťažovateľa o ďalších 9 skutkov uznesením z 27. októbra 2020, čo v danom štádiu trestného konania malo odôvodňovať obavu, že sa konania, z ktorého je dôvodne podozrivý, mohol dopúšťať opakovane (s. 19 napadnutého rozhodnutia).

66. Sťažovateľ v tejto súvislosti namietal, že mu síce bolo 27. októbra 2020 vznesené ďalšie obvinenie, v súvislosti s ktorým ale nebolo požiadané o zmenu dôvodov väzby tak, aby sa väzba vzťahovala aj na tieto ďalšie skutky, pričom prokurátorka podala návrh na zmenu dôvodov väzby podľa § 76 ods. 8 Trestného poriadku (účinného v čase rozhodovania, pozn.) až vo februári 2021. Zároveň uviedol, že rozhodnutie o vzatí do väzby s vymedzením dôvodu väzby sa nemôže automaticky vzťahovať aj na ďalšie skutky, resp. čiastkový útok pokračovacieho trestného činu, ktorý vyšiel najavo až po vzatí obvineného do väzby. Špecializovaný trestný súd sa vo svojom rozhodnutí z 8. decembra 2020 všeobecne vyjadril, že vo veci už došlo k zmene právnej kvalifikácie z prečinu na zločin, v súvislosti s ktorou nerozhodol o zmene dôvodov podľa § 76 ods. 8 Trestného poriadku, a to v nadväznosti na právne závery prezentované v náleze ústavného súdu č. k. II. ÚS 150/2013 z 21. februára 2013. V nadväznosti na to konštatoval, že ani vo vzťahu k ďalším skutkom z uznesenia o vznesení obvinenia z 27. októbra 2020 nie je potrebné rozhodnúť o zmene dôvodov väzby. Sťažovateľ koncipoval námietku, že vo veci nebolo rozhodnuté o zmene dôvodov väzby podľa § 76 ods. 8 Trestného poriadku (účinného v čase rozhodovania, pozn.) aj v sťažnosti proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu z 8. decembra 2020, avšak len vo vzťahu k dôvodom preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, k čomu je potrebné uviesť, že sťažovateľ mal možnosť uplatniť túto námietku aj proti dôvodom väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku. Keďže tak nespravil, t. j. sťažnosť vo veci podal, avšak nepodal ju aj z uvedeného dôvodu, ústavný súd sa ňou ďalej v tejto súvislosti nezaoberal, keďže sťažovateľ v tejto časti nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

67. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh skutočne vyplýva, že v danej veci bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie aj 27. októbra 2021 pre ďalšie skutky, avšak k rozhodnutiu podľa § 76 ods. 8 druhej vety Trestného poriadku (účinného v čase rozhodovania, pozn.) v predmetnej veci do dňa rozhodnutia najvyššieho súdu 5. januára 2021 (vydané napadnuté uznesenie, pozn.) nedošlo. Zo svojej judikatúry ústavný súd v tomto ohľade vo všeobecnosti dopĺňa, že § 76 ods. 8 (druhá veta) Trestného poriadku má oproti § 79 ods. 2 (druhej vete) Trestného poriadku povahu osobitného ustanovenia (*lex specialis*). Nejde totiž o zmenu dôvodov väzby podľa § 71 Trestného poriadku, ale o rozšírenie dôvodov väzby na ďalší skutok vzneseného obvinenia, keď tieto dôvody môžu byť odlišné od skorším rozhodnutím konštatovaných dôvodov väzby. Dotknutá situácia má teda povahu autonómneho rozhodovania o väzbe pre ďalší obvinením pokrytý skutok, čo by v prípade, ak by obvinený už vo väzbe nebol, zodpovedalo rozhodovaniu o vzatí do väzby, preto je v § 76 ods. 8 Trestného poriadku (účinného v čase rozhodovania, pozn.) pre prípravné konanie upravené rozhodovanie o takej zmene dôvodov väzby sudcom pre prípravné konanie len na návrh

prokurátora, nie *ex officio*, ako je to v prípade rozhodovania súdu po podaní obžaloby. To však neznamená, že bez rozhodnutia podľa § 76 ods. 8 druhej vety Trestného poriadku nemôže mať širší rozsah vzneseného obvinenia v predmetnom konaní vplyv na umocnenie doterajších väzobných dôvodov skutkovo viazaných na pôvodne vznesené obvinenie napríklad a typicky v prípade preventívnej väzby, pokiaľ ide o rovnorodú novo stíhanú trestnú činnosť (m. m. IV. ÚS 402/2021). Pokiaľ teda najvyšší súd k dôvodom preventívnej väzby poukázal predovšetkým na zvýšené riziko, resp. posilnenie dôvodov trvania tohto dôvodu väzby v nadväznosti na ďalšie vznesené obvinenie proti sťažovateľovi, takúto argumentáciu ústavný súd posúdil v okolnostiach preskúmvanej veci ako ústavne udržateľnú.

68. V kontexte ďalšej sťažovateľom namietanej skutočnosti vo vzťahu k dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku že už nie je sudcom, v dôsledku čoho už nejestvuje predmetný dôvod väzby, najvyšší súd poukázal na svoje predchádzajúce rozhodnutie (č. k. 1 Tost 22/2020 z 8. októbra 2020, pozn.). Ústavný súd uvádza, že opakovanie skutočností, ktoré podľa všeobecného súdu odôvodňujú dôvod väzby v predošlých rozhodnutiach, neznižuje ich relevanciu, pokiaľ súd preskúmaním všetkých okolností prípadu dospel k záveru o ich pretrvávajúcej existencii (porov. I. ÚS 384/2019, č. 49/2019 ZNaU). Aj zo záverov rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že pokiaľ by existovali rovnaké, teda relevantné a v predchádzajúcom konaní dostatočne vysvetlené dôvody na ponechanie obvineného vo väzbe a tieto pretrvávali po celú dobu trestného stíhania, pričom zákonnosť väzby by už bola predmetom niekoľkonásobného preskúmania, nebolo by za takýchto okolností možné súdu vytýkať, že tieto dôvody v odôvodnení svojho rozhodnutia opakoval (napr. rozsudok ESĽP z 28. októbra 2010 vo veci Knebl proti Českej republike, sťažnosť č. 20157/05). Z už uvedených východísk možno vydestilovať pre túto vec podstatný záver, že odkaz na predchádzajúce rozhodnutia o väzbe (a dôvody v nich uvedené) pri rozhodovaní všeobecných súdov o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu je v zásade možný, pokiaľ z obsahu samotného rozhodnutia súčasne vyplýva dostatočne zrozumiteľný záver, že boli prehodnotené vo vzťahu k aktuálnemu štádiu trestného konania a reflektovali na dovtedajší jeho priebeh a v čase rozhodovania o existujúcej dôkaznej situácii. Ich aktuálnosť musí byť primerane vysvetlená individuálne vo vzťahu ku každému obvinenému. Na dôvažok je potrebné pripomenúť, že jednotlivé dôvody väzby sú naviazané na „dôvodnú obavu“ (§ 71 ods. 1 Trestného poriadku), čo znamená, že nie je reálne sa domnievať, že v tejto súvislosti musí byť naplnená požiadavka istoty vo vzťahu k preukázaniu konkrétnych skutočností, s ktorými Trestný poriadok v tejto súvislosti počíta. V týchto prípadoch nemožno vyčkávať až do okamihu, keď bude isté, že obvinený už naplnil niektorý z väzobných dôvodov v zmysle § 71 ods. 1 písm. a) až c) Trestného poriadku, pretože v takom prípade by sa takému konaniu už nedokázalo zabrániť [m. m. ÚS ČR I. ÚS 470/05 (104/2006 USn.), m. m. I. ÚS 65/2022]. Z uznesenia najvyššieho súdu č. k. 1 Tost 22/2020 z 8. októbra 2020 vo vzťahu k tejto problematike vyplýva, že postavenie sudcu malo mať význam vo využívaní známostí a kontaktov, ktoré sťažovateľ nadobudol v minulosti pri výkone funkcie sudcu. Podľa názoru najvyššieho súdu nevykonávanie funkcie sudcu „nemôže mať na páchanie uvedeného druhu trestnej činnosti žiaden vplyv“. Pokiaľ teda najvyšší súd v napadnutom uznesení konštatoval posilnenie dôvodu preventívnej väzby s ohľadom na novo vznesené obvinenie sťažovateľovi s vyzdvihnutím dôvodného podozrenia o jeho úlohe „sprostredkovateľa“ (t. j. bez bezprostredného prepojenia s výkonom právomoci sudcu, pozn.), s dôrazom aj na rozhodnutie špecializovaného trestného súdu z 8. decembra 2020, ktorý obdobne

prezentoval názor o obave z pokračovania v páchaní trestnej činnosti, a to aj s ohľadom na sťažovateľove priateľské väzby na osoby sudcov, „ako aj ďalšie osoby na vyššie postavených miestach v justícii“, ústavný súd konštatuje ústavnú akceptovateľnosť napadnutého uznesenia v pertraktovanej časti.

69. V nadväznosti na už uvádzané skutočnosti ústavný súd sumarizuje, že v prípade dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku dospel k záveru o opodstatnenosti niektorých námietok sťažovateľa (bod 64 tohto nálezu, pozn.). Keďže však v prípade dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku konštatuje jeho ústavnú udržateľnosť (bod 67 a 68 tohto nálezu, pozn.) celkovo rezumuje, že aj pri čiastočnej dôvodnosti námietok sťažovateľa možno v okolnostiach tejto veci uzavrieť, že väzobné stíhanie sťažovateľa nebolo vo výsledku spochybnené. Ústavný súd už totiž judikoval, že ak existuje čo i len jeden zákonný dôvod väzby, väzba je zákonná a ústavná, ak takýto dôvod všeobecný súd aplikoval (m. m. III. ÚS 892/2016, I. ÚS 126/2020, IV. ÚS 434/2020, IV. ÚS 56/2021, II. ÚS 246/2021). V nadväznosti na uvedené skutočnosti ústavný súd konštatuje, že väzobný dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku teda v nadväznosti na aktuálnu ústavnú sťažnosť vo veci obstál. Z uvedených dôvodov ústavný súd podľa § 133 ods. 1 zákona o ústavnom súde *a contrario* ústavnej sťažnosti sťažovateľa v tejto časti nevyhovel.

IV.3. K ďalším námietkam sťažovateľa v ústavnej sťažnosti:

70. Ústavný súd považuje za nevyhnutné vyjadriť sa aj k niektorým ďalším, jednotlivým námietkam sťažovateľa. Sťažovateľ namieta, že napadnuté uznesenie explicitne odkazovalo na uznesenie najvyššieho súdu č. k. 5 Tost 28/2020 zo 14. júla 2020, ktoré bolo zrušené nálezom ústavného súdu č. k. II. ÚS 428/2020 z 28. januára 2021. Zároveň tvrdí, že najvyšší súd v napadnutom uznesení odôvodnil existenciu materiálnych a formálnych predpokladov väzby odkazom na z právneho hľadiska neexistujúce rozhodnutie. Tiež argumentuje, že do dňa podania ústavnej sťažnosti nie je skončené konanie o sťažnosti prokurátorky úradu špeciálnej prokuratúry proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu č. k. 5 Tp 2/2020 zo 16. júna 2020 a vzniklo „právne vákuum vo vzťahu k existencii z materiálneho hľadiska ochrany práv obvineného“ a sťažovateľ bol vo väzbe v rozpore so základnými právami obvineného, pretože všetky nasledujúce rozhodnutia konajúcich súdov vecne, skutkovo a právne odkazovali na zrušené uznesenie najvyššieho súdu č. k. 5 Tost 28/2020 zo 14. júla 2020.

71. K predmetnej argumentácii ústavný súd v prvom rade uvádza, že sťažovateľ bol vzatý do väzby uznesením špecializovaného trestného súdu zo 14. marca 2020 v spojení s uznesením najvyššieho súdu z 20. marca 2020, a to z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku. Uznesením najvyššieho súdu č. k. 5 Tost 28/2020 zo 14. júla 2020 (ktoré bolo zrušené nálezom ústavného súdu II. ÚS 428/2020 z 28. januára 2021, pozn.) sa rozhodovalo o sťažnosti prokurátorky proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu zo 16. júna 2020, ktorým tento súd vyhovel žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu (s nahradením väzby, pozn.). Následne bola väzba sťažovateľa predĺžená do 11. marca 2021, a to uznesením špecializovaného trestného súdu č. k. 5 Tp 2/2020 z 21. septembra 2020 v spojení s uznesením najvyššieho súdu č. k. 1 Tost 22/2020 z 8. októbra 2020 (nebolo zrušené nálezom ústavného súdu č. k. II. ÚS 31/2021-85 z 26. mája 2021, pozn.). Zrušením uznesenia najvyššieho súdu č. k. 5 Tost 28/2020 zo 14. júla 2020 teda nebol žiadnym spôsobom dotknutý právny titul väzby sťažovateľa, ktorým bolo v dobe vydania

napadnutého uznesenia najvyššieho súdu uznesenie špecializovaného trestného súdu č. k. 5 Tp 2/2020 z 21. septembra 2020 o predĺžení lehoty trvania väzby sťažovateľa do 11. marca 2021 v spojení s uznesením najvyššieho súdu č. k. 1 Tost 22/2020 z 8. októbra 2020.

72. Ak sťažovateľ tvrdí, že do dňa podania ústavnej sťažnosti nie je skončené konanie o sťažnosti prokurátorky úradu špeciálnej prokuratúry proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu č. k. 5 Tp 2/2020 zo 16. júna 2020, je nutné uviesť, že táto argumentácia nesmeruje proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu. Pokiaľ sťažovateľ namieta rýchlosť konania po zrušení uznesenia najvyššieho súdu č. k. 5 Tost 28/2020 zo 14. júla 2020 (k zrušeniu došlo nálezom ústavného súdu z 28. januára 2021, pozn.), mal predmetnú námietku smerovať proti rozhodnutiu najvyššieho súdu č. k. 5 Tost 6/2021 zo 4. marca 2021, ktorým sa rozhodlo (okrem iného, pozn.) aj práve o uvedenej sťažnosti prokurátorky, a to po tom, čo bol najskôr sudca [REDAKOVANÉ] vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania vo veci sťažovateľa uznesením najvyššieho súdu č. k. 1 TdoVS 1/2021 z 22. februára 2021, a po tom, čo boli trestné veci rozhodnuté špecializovaným trestným súdom (sp. zn. 5 Tp 2/2020) 16. júna 2020 a 16. februára 2021 spojené na spoločné konanie (o ktorých sa rozhodlo práve uznesením najvyššieho súdu č. k. 5 Tost 6/2021 zo 4. marca 2021, pozn.).

73. Ústavný súd považuje za dôležité uviesť, že napadnuté uznesenie bolo vydané 5. januára 2021, pričom k zrušeniu uznesenia najvyššieho súdu č. k. 5 Tost 28/2020 zo 14. júla 2020 došlo nálezom ústavného súdu č. k. II. ÚS 428/2020 z 28. januára 2021. Nie je teda pravdou, že by najvyšší súd v čase jeho rozhodovania vychádzal z už zrušeného rozhodnutia zo 14. júla 2020. Faktom však je, že k jeho zrušeniu následne došlo. Ústavný súd preto ďalej uvádza, že odkaz na už zrušené rozhodnutie najvyšší súd použil v napadnutom uznesení jedenkrát, a to v súvislosti s námietkami týkajúcimi sa právnej kvalifikácie skutku podľa § 329 ods. 1 Trestného zákona, vo vzťahu ku ktorým poukázal predovšetkým na uznesenie najvyššieho súdu č. k. 1 Tost 22/2020 z 8. októbra 2020. V tejto súvislosti upozorňuje, že obdobné, až totožné námietky týkajúce sa právnej kvalifikácie skutku sťažovateľ prezentoval aj v konaní o ústavnej sťažnosti smerujúcej práve proti uzneseniu najvyššieho súdu č. k. 1 Tost 22/2020 z 8. októbra 2020, v rámci ktorého sa ústavný súd zaoberal aj formálnymi a materiálnymi predpokladmi väzby, pričom toto rozhodnutie najvyššieho súdu vyhodnotil ako ústavne akceptovateľné. V dôsledku uvedeného sa ústavný súd ďalej nezaoberal otázkou, o ktorej už raz vo veci sťažovateľa rozhodol.

74. Sťažovateľ ďalej namieta aj to, že napadnuté uznesenie poukazuje na rozhodnutie č. k. 1 Tost 22/2020 z 8. októbra 2020 (ktoré podľa jeho tvrdení tiež odkazovalo na už zrušené uznesenie najvyššieho súdu č. k. 5 Tost 28/2020 zo 14. júla 2020). Poukaz na rozhodnutie č. k. 1 Tost 22/2020 z 8. októbra 2020 bol v napadnutom uznesení použitý dvakrát (okrem už uvedeného prípadu, pozn.), a to v súvislosti s odôvodnením preventívnej väzby (v nadväznosti na námietku sťažovateľa o jej nedôvodnosti z dôvodu vzdania sa funkcie sudcu a námietku možnosti nahradenia väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka, pozn.). Po preskúmaní dotknutých rozhodnutí však možno rezumovať, že v uvedených častiach rozhodnutie č. k. 1 Tost 22/2020 z 8. októbra 2020 explicitne nepoukázalo na už zrušené rozhodnutie tak, ako to tvrdí sťažovateľ, aj v dôsledku čoho je jeho námietka neopodstatnená. Zároveň je nutné zopakovať, že uznesenie č. k. 1 Tost 22/2020 z 8. októbra 2020, ktoré bolo predmetom preskúmania ústavným súdom, nebolo zrušené. Práve naopak, vo vzťahu k dôvodom väzby bolo v tom čase posúdené ako ústavne akceptovateľné.

75. Nie je teda možné prisvedčiť námietke sťažovateľa o tom, že pokiaľ jedno rozhodnutie bolo zrušené, bez ďalšieho to znamená ústavnú neakceptovateľnosť aj následne vydaného rozhodnutia, keďže je nevyhnutné zohľadniť okolnosti každej preskúmvanej veci osobitne. V nadväznosti na už uvedené skutočnosti (v bodoch 70 až 74 tohto nálezu, pozn.) nemožno považovať za opodstatnenú ani argumentáciu sťažovateľa podľa bodu 12 a 13 tohto nálezu.

76. Sťažovateľ rovnako argumentuje, že najvyšší súd sa nevysporiadal s jeho námietskou o tom, že nedisponoval prístupom ku komplexnému spisovému materiálu, ktorú uplatnil proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu č. k. 5 Tp 2/2020 z 8. decembra 2020, ako aj v ústavnej sťažnosti. Ústavný súd uvádza, že predmetná námetka by sa mohla *ipso facto* javiť ako dôvodná. Ústavný súd totiž stabilne poukazuje na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá zastáva štandardné stanovisko, že by v konaní o preskúvanie zákonnosti väzby mal byť obhajobe zaistený určitý stupeň prístupu k spisu, a to aspoň v takej miere, aby mal obvinený vytvorené reálne možnosti účinným spôsobom spochybníť dôkazy, o ktoré sa väzobné rozhodnutie opiera (pozri rozsudok ESĽP vo veci Migon proti Poľsku z 25. 6. 2002, č. 24244/94). Zároveň však konštatuje, že sťažovateľ predmetný argument síce predniesol, avšak už nevysvetlil, ako tvrdené nesprístupnenie tej-ktorej časti spisového materiálu (napr. nesprístupnenie zápisnice, ktorú však už mal v čase rozhodovania najvyššieho súdu k dispozícii) ovplyvnilo napadnuté väzobné rozhodnutie. V nadväznosti na to absentuje aj argumentačná časť odôvodňujúca následnú príčinnú súvislosť s namietaným porušením (v bode 1 tohto nálezu) označených práv.

77. Pokiaľ niektoré z námielok sťažovateľa smerovali proti konkrétnemu vyhodnocovaniu dôkazov, resp. výsluchov vo veci, je nutné uviesť, že najvyšší súd nehodnotí vykonané dôkazy s konečnou platnosťou – takéto hodnotenie je vyhradené až rozhodovaniu vo veci samej (v prípade, ak by k takému konaniu došlo, pozn.), teda nevyžaduje sa sumár jednoznačných dôkazov získaných z dôkazných prostriedkov, čo je v súlade aj so znením § 71 ods. 1 Trestného poriadku (ktorý vyžaduje, aby zistené skutočnosti „nasvedčovali tomu“...), ako aj judikatúrou ústavného súdu (m. m. I. ÚS 316/2021).

78. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti ďalej uvádza, že zmenou právnej kvalifikácie skutku z prečinu na zločin je možné hovoriť o podstatnej zmene v materiálnych dôvodoch väzby. Tvrdí, že trestného činu prijímania úplatku tak, ako sa mu kladie za vinu, sa nemohol dopustiť, keďže predmetné nevyplýva zo skutkovej vety, a zároveň už nie je ani v postavení verejného činiteľa. Ústavný súd uvádza, že v prípade namietania právnej kvalifikácie skutku, resp. skutkov platí, že túto otázku všeobecné súdy v rámci rozhodovania o väzbe (obdobne, ako to je konštatované v predchádzajúcom bode tohto nálezu, pozn.) s konečnou platnosťou neuzatvárajú. Tiež upriamuje pozornosť na to, že aj námietky týkajúce sa právnej kvalifikácie v obdobnom, resp. až v totožnom rozsahu sťažovateľ uplatnil už v konaní o ústavnej sťažnosti sťažovateľa vedenej pod sp. zn. II. ÚS 31/2021, ktorá bola predmetom preskúvania ústavným súdom a ktorej ústavný súd nevyhovел (pozri aj bod 73 tohto nálezu, pozn.), pričom ani v okolnostiach preskúmvanej veci ústavný súd nenašiel taký exces, ktorý by vo vzťahu k namietaným okolnostiam odôvodňoval jeho kasačný zásah.

79. Sťažovateľ tiež tvrdí, že najvyšší súd sa v napadnutom uznesení nevysporiadal s jeho námietskou o neakceptovaní dôvodov jeho predchádzajúcej žiadosti o prepustenie z väzby z 30. októbra 2020 ako „nových dôvodov“. Z vyjadrenia najvyššieho súdu k tomuto argumentu vyplýva, že ani v zápisnici o výsluchu obvineného pred sudcom pre prípravné konanie z 8. decembra 2020,

ako ani v odôvodnení sťažnosti sťažovateľa a jej ďalších dvoch doplnení žiadna takáto námietka nebola uvedená a z tohto dôvodu sa ňou najvyšší súd v napadnutom uznesení ani zaoberať nemohol. Ústavný súd konštatuje, že z obsahu predloženého spisu najvyššieho súdu v danej veci a sťažovateľom predložených dôkazov rovnako nevyplýva, že by sťažovateľ túto námietku uplatnil 8. decembra 2020 tak, ako to uvádza. Ústavný súd teda považoval predmetnú námietku za neprípustnú, keďže ju sťažovateľ mal možnosť uplatniť v konaní pred všeobecnými súdmi, avšak neurobil tak. Obdobne to platí pre námietku sťažovateľa podľa bodu 16 tohto nálezu poslednej vety (týkajúcej sa analogického výkladu podmienok väzby, ako to bolo v prípade [REDACTED]).

80. V neposlednom rade sťažovateľ namieta arbitrárnosť odôvodnenia napadnutého uznesenia vo vzťahu k neprijatiu peňažnej záruky blízkej osoby. Ústavný súd poukazuje na uznesenie špecializovaného trestného súdu č. k. 5 Tp 2/2020 z 8. decembra 2020, ktorý rozhodol, že podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu zamietol a podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku väzbu sťažovateľa nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka. Zároveň ani samotný sťažovateľ v sťažnosti proti predmetnému uzneseniu špecializovaného trestného súdu nežiadal o nahradenie väzby práve peňažnou zárukou (žiadal iné nahradenie väzby, pozn.). Z uvedeného je zrejmé, že táto námietka sťažovateľa je neopodstatnená. Pokiaľ sťažovateľ poukazuje aj na nedostatočné odôvodnenie nemožnosti nahradiť väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka, ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje ústavnú udržateľnosť tejto časti odôvodnenia (s. 19, pozn.) napadnutého uznesenia. Z dôvodov uvedených v bode IV.3 tohto nálezu ústavný súd podľa § 133 ods. 1 zákona o ústavnom súde *a contrario* ústavnej sťažnosti sťažovateľa v tejto časti nevyhovel.

IV.4. K postupu orgánov činných v trestnom konaní:

81. Vo vzťahu k postupu orgánov činných v trestnom konaní sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta skutočnosť, že mu neboli poskytnuté zápisnice o výsluchoch svedkov, sudca špecializovaného trestného súdu ich nemal k dispozícii v čase rozhodovania, neboli vykonávané ním navrhované výsluchy svedkov (vyšetrovateľ ignoruje predkladané dôkazné návrhy) a namieta dlhodobú nečinnosť orgánov činných v trestnom konaní, ako aj nesystematicky vykonávané procesné úkony.

82. K predmetnej argumentácii ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na skutočnosť etapy vedeného trestného konania, keď sa vec sťažovateľa v čase podania ústavnej sťažnosti nachádzala v štádiu prípravného konania, ústavný súd uvádza, že dozor nad zachovávaním zákonnosti v prípravnom konaní vykonáva prokurátor. Sťažovateľ však nesmeroval predmetnú ústavnú sťažnosť proti prokuratúre ako takej, resp. ani proti jej prípadným rozhodnutiam. Zároveň je potrebné uviesť, že pokiaľ namietal v súvislosti s postupom orgánov činných v trestnom konaní aj postup špecializovaného trestného súdu, tento v petite sťažnosti nepomenoval a zrušenia jeho rozhodnutia sa ani nedomáhal, v dôsledku čoho sa ústavný súd viazaný petitom ústavnej sťažnosti týmito jeho námietkami nezaoberal (§ 45 zákona o ústavnom súde, pozn.).

83. Pokiaľ týmto spôsobom sťažovateľ uplatnil argumenty s cieľom podporiť tvrdenia o neexistencii dôvodov väzby, ústavný súd poukazuje na časť IV.2 tohto nálezu, v ktorom ústavný súd pristúpil k posúdeniu námietok týkajúcich sa dôvodov väzby, ako aj na nález ústavného súdu č. II. ÚS 31/2021-85 z 26. mája 2021, ktorým nevyhovel ústavnej sťažnosti sťažovateľa, v ktorej

argumentoval (čo sa týka postupu orgánov činných v trestnom konaní, pozn.) opätovne obdobným, resp. až totožným spôsobom.

84. K námietkam sťažovateľa o nesprístupnení výpovede svedka ústavný súd poukazuje aj na to, že keďže vyhodnotenie jednotlivých dôkazov, v konkrétnom prípade výpovede svedka, nie je ukončené s definitívnou platnosťou, sťažovateľ ešte bude mať/mal možnosť aj v ďalšej fáze či štádiu trestného konania výpoveď dotknutého svedka konfrontovať. Navyše, ak zároveň uvádza, že zápisnica, o ktorú žiadal, mu bola následne poskytnutá. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že hodnotenie vykonaných dôkazov a z toho vyplývajúceho dôvodného podozrenia nestojí mimo rámec prieskumu ústavného súdu v konaní o ústavných sťažnostiach vo väzobných veciach, ingerenciu ústavného súdu však vyvolá len v prípade zjavného omylu alebo excesu, ktorý však ústavný súd v prejednávanej veci nenašiel.

85. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti ďalej namieta aj nedostatočne urýchlené konanie orgánov činných v trestnom konaní, resp. ich nekonanie s osobitnou starostlivosťou. V tomto kontexte poukazuje na vyše tri mesiace trvajúce obdobie, keď od vznesenia mu ďalšieho obvinenia prokurátor nepodal návrh na zmenu dôvodov väzby, aby sa jeho väzba vzťahovala aj na tieto skutky. S odkazom na odôvodnenie uznesenia najvyššieho súdu zo 4. marca 2021 poukázal aj na obdobie od 8. októbra 2020 do 9. februára 2021, keď malo byť v predmetnej trestnej veci vypočutých spolu 16 svedkov, pričom len výsluch piatich z nich sa mal týkať údajnej trestnej činnosti sťažovateľa. Zároveň na iných miestach ústavnej sťažnosti uvádza, že od 20. augusta 2020 nebol vo veci vykonaný žiadny procesný úkon v rámci akcie „Búrka“ a že najvyšší súd venoval predmetnej problematike minimálnu pozornosť. V prvom rade je nevyhnutné uviesť, že námietku o tom, že orgány činné v trestnom konaní nepostupovali vo veci s osobitnou starostlivosťou, sťažovateľ uplatnil aj v sťažnosti proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu z 8. decembra 2020, kde sčasti obdobne argumentoval tým, že od 20. augusta 2020 nebol vo veci vykonaný žiadny procesný úkon. Uvedené tvrdenie zároveň namieta aj v konaní pred ústavným súdom v rámci predchádzajúcej ústavnej sťažnosti (sp. zn. II. ÚS 31/2021, pozn.), v ktorom bolo preskúmané uznesenie najvyššieho súdu č. k. 1 Tost 22/2020 z 8. októbra 2020 a bolo posúdené ako ústavne udržateľné. K námietkam sťažovateľa o nečinnosti orgánov činných v trestnom konaní najvyšší súd vtedy konštatoval potrebu ich plynulejšieho postupu, no na druhej strane uzavrel, že dovedajší postup nebolo možné považovať za taký, ktorý by odporoval § 2 ods. 6 Trestného poriadku, a to aj s poukazom na obťažnosť trestnej veci. Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd o časti sťažovateľom aktuálne totožne prezentovanej námietke už rozhodol v rámci predchádzajúceho konania pred ústavným súdom (sp. zn. II. ÚS 31/2021, pozn.), na základe čoho sa touto časťou ústavný súd aktuálne už nemohol zaoberať. Pokiaľ sťažovateľ poukazuje na nedostatočnú činnosť orgánov činných v trestnom konaní v období od 8. októbra 2020 do 9. februára 2021, tu je jednoznačne nutné uviesť, že napadnuté uznesenia najvyššieho súdu je datované k 5. januáru 2021, a teda objektívne sa v ňom už ani nemohlo posudzovať obdobie po tomto dátume. Pokiaľ sťažovateľ uvádza, že tejto námietke (v rozsahu, v akom ju uplatnil v konaní pred ústavným súdom, pozn.) venoval najvyšší súd minimálnu pozornosť, je nutné mu sčasti prisvedčiť, avšak zároveň je potrebné konštatovať, že sťažovateľ neuplatnil vo svojej sťažnosti proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu z 8. decembra 2020 (sp. zn. 5 Tp 2/2020, pozn.) námietku tak, ako ju teraz namieta v ústavnej sťažnosti, a teda nedostatočným počtom dovedty vykonaných výsluchov svedkov (argumentoval nevykonaním žiadnych procesných úkonov

vo vzťahu k nemu od 20. augusta 2020, pozn.). Ak sťažovateľ mal záujem namietať porušenie svojich práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu pred ústavným súdom v kontexte už uvedenej argumentácie, mohol túto uplatniť už v podanej sťažnosti proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu z 8. decembra 2020 (sp. zn. 5 Tp 2/2020, pozn.). Keďže tak nespravil, táto časť ústavnej sťažnosti bola neprípustná na preskúmanie. O to viac, ak touto argumentáciou v zásade poukazuje na odôvodnenie uznesenia najvyššieho súdu vydaného v danej veci 4. marca 2021. Z dôvodov uvedených v tomto bode IV.4 nálezu ústavný súd podľa § 133 ods. 1 zákona o ústavnom súde *a contrario* ústavnej sťažnosti sťažovateľa v tejto časti nevyhovel.

IV.5. K námietke o odňatí práva na zákonného sudcu:

86. Sťažovateľ vo vyjadrení k replike najvyššieho súdu uvádza, že [REDAKOVANÉ] ako vylúčený sudca najvyššieho súdu z vykonávania úkonov trestného konania v danej trestnej veci pred vydaním napadnutého uznesenia rozhodoval vo väzobnej veci sťažovateľa v rámci rozhodovania o vylúčení, resp. nevyhlúčení iného člena senátu, „*a preto vo veci sťažovateľa de iure rozhodoval [REDAKOVANÉ] ako vylúčený sudca, ergo ako nezákonný sudca*“. V rozsahu argumentácie uvedenej v bodoch 66 až 68 ústavnej sťažnosti (s poukazom na svoju prechádzajúcu ústavnú sťažnosť vedenú ústavným súdom pod sp. zn. II. ÚS 31/2021, pozn.) tvrdí, že o zaujatosti sudkyne [REDAKOVANÉ] nemal rozhodovať [REDAKOVANÉ], a keďže „*túto vadu právne nezohľadili ani sudcovia senátu, ktorý vydal ústavnou sťažnosťou napádané uznesenie, tak tým je stále zaťažené aj toto ďalšie v poradí uznesenie NS SR touto vadou nezákonnosti a protiústavnosti, lebo v napádanom uznesení reálne nekonal zákonný sudca, a súčasne bolo napádaným uznesením aj odňaté právo na zákonného sudcu...*“. V aktuálnej ústavnej sťažnosti predniesol tieto tvrdenia ako súčasť argumentácie, v ktorej poukázal na to, že jeho predchádzajúca ústavná sťažnosť bola prijatá na ďalšie konanie a rozhodnutie.

87. Ústavný súd k predmetnej argumentácii sťažovateľa opätovne musí poukázať na fakt, že takúto námietku sťažovateľ už uplatnil v konaní o svojej predchádzajúcej ústavnej sťažnosti (sp. zn. II. ÚS 31/2021, pozn.). V konkrétnostiach v nej sťažovateľ uvádzal, že uznesenie najvyššieho súdu malo byť nezákonné a ústavne nekonformné z dôvodu nezákonnosti predchádzajúceho uznesenia najvyššieho súdu č. k. 5 Ndt 22/2020 z 25. septembra 2020, ktorým senát v zložení z predsedu [REDAKOVANÉ] a ďalších dvoch špecifikovaných sudcov rozhodol o oznámenej zaujatosti dotknutej sudkyne senátu 1T tak, že je vylúčená z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci sťažovateľa vedenej na najvyššom súde pod sp. zn. 1 Tost 22/2020, keďže o zaujatosti tejto sudkyne rozhodoval zaujatý člen senátu [REDAKOVANÉ] (neskorším uznesením najvyššieho súdu č. k. 1 TdoVS 1/2021 z 22. februára 2021 vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania v trestnej veci sťažovateľa, pozn.). Podľa sťažovateľa tak o jeho väzbe v prípade namietaného uznesenia najvyššieho súdu (č. k. 1 Tost 22/2020 z 8. októbra 2020, pozn.) rozhodoval senát v nezákonnom zložení.

88. Ústavný súd upozorňuje, že odpoveď na túto svoju námietku sťažovateľ dostal už v bodoch 23 a 24 nálezu č. k. II. ÚS 31/2021-85 z 26. mája 2021, ktorým predchádzajúcej ústavnej sťažnosti sťažovateľa nevyhovel. Keďže obsah tohto nálezu je sťažovateľovi známy, a to vrátane odpovede na vznesenú námietku, ústavný súd už nepovažoval za potrebné opätovne toto svoje odôvodnenie citovať a k predmetnej námietke iba uvádza, že ju mohol sťažovateľ účinne uplatniť

iba prostredníctvom ústavnej sťažnosti smerujúcej proti uzneseniu o vylúčení dotknutej členky senátu č. k. 5 Ndt 22/2020 z 25. septembra 2020. Vo všeobecnosti zároveň dopĺňa, že právo na zákonného sudcu mohlo byť napadnutým uznesením najvyššieho súdu v okolnostiach posudzovanej veci v tejto súvislosti porušené iba v prípade, ak by o väzobnej veci sťažovateľa rozhodoval senát v nezákonnom zložení, ktoré mohlo byť spôsobené nesprávnosťou rozhodnutia o vylúčení pôvodného člena dotknutého senátu. Žiadne argumenty v tomto smere sťažovateľ ústavnému súdu nepredložil.

89. K námietke sťažovateľa, že ním takto namietané vady „*nezhojil*“ ani najvyšší súd v napadnutom uznesení, ústavný súd v okolnostiach preskúmvanej veci uvádza, že už v minulosti upozornil, že konvalidovať zmeškanie zákonom predpísanej lehoty vo vzťahu k relevantnému rozhodnutiu prenesením námietok na ďalšie chronologicky nasledujúce rozhodnutie nemožno v žiadnom prípade akceptovať (m. m. III. ÚS 431/2011, II. ÚS 31/2021). Z uvedeného dôvodu nemohol ústavný súd nájsť a ani nenašiel príčinnú súvislosť medzi obsahom sťažovateľom označeného namietaného práva a obsahom argumentácie obsiahnutej v jeho ústavnej sťažnosti. Z dôvodov uvedených v tomto bode IV.5 nálezú ústavný súd podľa § 133 ods. 1 zákona o ústavnom súde *a contrario* ústavnej sťažnosti sťažovateľa v tejto časti nevyhovel.

IV.6. K prezumpcii nevinoty:

90. Prezumpcia nevinoty podľa čl. 50 ods. 2 ústavy (a tiež § 2 ods. 4 Trestného poriadku) sa vzťahuje aj na konanie o väzbe a môže zohrávať dôležitú úlohu pre posúdenie jej ústavnoprávnej udržateľnosti podľa čl. 17 ústavy (porov. rozsudok vo veci Nešťák proti Slovensku z 27. februára 2007, sťažnosť č. 65559/01).

91. Prezumpcia nevinoty bude v zmysle ustálenej judikatúry porušená, ak súdne rozhodnutie vo vzťahu k obvinenej osobe odráža názor o vine obvineného skôr, ako bola jeho vina preukázaná v príslušnom trestnom konaní. V tomto smere postačuje, ak odôvodnenie príslušného súdneho rozhodnutia obsahuje výrok či výroky, ktoré nasvedčujú tomu, že súd považuje obvineného za vinného (pozri tiež už citovaný Nešťák, bod 88 a tam citovaná judikatúra). Z prezumpcie nevinoty vyplýva, že žiadny štátny orgán (vrátane jeho ústavných činiteľov) nie je oprávnený vysloviť vinu či rozhodnúť o vine osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ešte predtým, ako ju vyslovil príslušný súd právoplatným odsudzujúcim rozsudkom (m. m. PL. ÚS 12/98, I. ÚS 294/2021).

92. V uvedenom kontexte je potrebné robiť rozdiel medzi výrokmi, ktoré odrážajú alebo vyjadrujú názor, že dotknutá osoba je vinná, a výrokmi, ktoré iba vyjadrujú stav podozrenia („*a state of suspicion*“). Prvé porušujú prezumpciu nevinoty, zatiaľ čo druhé boli považované Európskym súdom pre ľudské práva za prijateľné alebo nezávadné (rozsudok vo veci Lutz proti Nemecku z 25. 8. 1987, sťažnosť č. 9912/82, bod 62; tiež rozsudok vo veci Englert proti Nemecku z 25. 8. 1987, sťažnosť č. 10282/83, bod 39; a rozsudok vo veci Garycki proti Poľsku zo 6. 2. 2007, sťažnosť č. 14348/02, bod 67).

93. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti vo všeobecnosti namieta porušenie prezumpcie nevinoty vo vzťahu k jeho osobe. Poukazuje na to, že najvyšší súd opakovane odôvodňuje jeho väzbu úvahami o jeho charaktere a „*bežnom správaní*“ a uvádza, že mal cielene a opakovane pôsobiť prostredníctvom osobných a priateľských vzťahov, resp. vzťahov naviazaných pri výkone povolania na verejných činiteľov pri výkone ich právomoci, aby bolo najmä v súdnych sporoch rozhodované

v prospech ekonomicky exponovaných, resp. iných osôb. Na konkrétnu časť napadnutého uznesenia, proti ktorej smeruje svoje námietky, poukázal vo vyjadrení k replike najvyššieho súdu, keď uviedol, že k porušovaniu prezumpcie neviny dochádza *«... len z uznesenia o vznesenia (vznesení, pozn.) obvinenia odvodenými závermi o sťažovateľovom charaktere „ktorý sa neštítal na páchanie trestnej činnosti zneužiť kontakty a svojich kolegov“»*. Zároveň uvádza, že nemôže obstať argumentácia väzobného súdu odkazujúca na akúsi bližšie nešpecifikovanú povesť obvineného *„u ktorého sa dá vybaviť“* a takýmito argumentmi o údajnej povesti sťažovateľa ospravedlňovať dôvodnosť väzby v čase vydania napadnutého uznesenia.

94. Ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie v kontexte sťažovateľom prezentovaných námietok a je toho názoru, že väčšina z uvádzaných tvrdení sa v napadnutom uznesení vôbec nenachádza, resp. časť z nich je obsahom predchádzajúceho uznesenia najvyššieho súdu č. k. 1 Tost 22/2020 z 8. októbra 2020, ktoré už ústavný súd preskúmaval (ústavnej sťažnosti a námietke porušenia prezumpcie neviny v nej uplatnenej nevyhovel, pozn.). Zároveň je toho názoru, že čiastkové vyjadrenie treba posudzovať v kontexte celého obsahu odôvodnenia väzobného rozhodnutia. Najvyšší súd v napadnutom uznesení po preskúmaní okolností prípadu sťažovateľa a ich vyhodnotení uviedol (s. 19 napadnutého uznesenia): *„Obvinený sa mal dopustiť nielen jednorazovej činnosti v čase, keď pôsobil ako sudca, teda mal byť príkladom čestného a spravodlivého predstaviteľa verejnej moci, pričom na páchanie trestnej činnosti sa nemal štítiť zneužiť svoje kontakty a svojich kolegov. Za takýchto okolností, s prihliadnutím aj na okolnosti, za ktorých mala byť trestná činnosť obvineným páchaná, nemožno ešte ani v súčasnosti konštatovať oslabenie či už kolúzneho alebo preventívneho dôvodu väzby do tej miery, že by odôvodňovali nahradenie väzby dohľadom probačného a mediáčného úradníka.“*

95. Podľa názoru ústavného súdu nie je možné odvodiť z citovanej časti napadnutého uznesenia úvahy o charaktere sťažovateľa, na základe ktorých by mohol konštatovať porušenie prezumpcie neviny. Časť odôvodnenia, ktoré citoval sťažovateľ v súvislosti s porušením prezumpcie neviny (bod 93 tohto nálezu, pozn.), resp. spôsob, akým túto časť citoval, sa v napadnutom uznesení nevyskytuje. Pri štandardnom a logickom výklade celého kontextu napadnutého uznesenia najvyšší súd celkom zrozumiteľne vyjadruje (len) podozrenie, a teda nie konštatovanie viny vo vzťahu k sťažovateľovi, v nadväznosti na čo nebolo možné vyhovieť predmetnej námietke sťažovateľa. Z dôvodov uvedených v tomto bode IV.6 nálezu ústavný súd podľa § 133 ods. 1 zákona o ústavnom súde *a contrario* ústavnej sťažnosti sťažovateľa v tejto časti nevyhovel.

IV.7. K doplneniu ústavnej sťažnosti z 30. novembra 2021:

96. Obsahom predmetného doplnenia ústavnej sťažnosti bolo rozšírenie petitu ústavnej sťažnosti o návrh na vyslovenie porušenia čl. 13 dohovoru, čl. 9 ods. 1, 3 a 4 paktu, ako aj doplnenie argumentácie vo vzťahu k dôvodom väzby.

97. Ústavný súd uvádza, že predmetné podanie sťažovateľa mu bolo doručené niekoľko mesiacov po podaní samotnej ústavnej sťažnosti, v dôsledku čoho je zrejmé, že sťažovateľ rozšíril petit svojej ústavnej sťažnosti po uplynutí zákonnej lehoty na podanie ústavnej sťažnosti, v dôsledku čoho bolo možné ústavnú sťažnosť v časti namietaného porušenia čl. 13 dohovoru a čl. 9 ods. 1, 3 a 4 paktu odmietnuť ako podanú oneskorene. Vzhľadom na spôsob odôvodnenia predmetného doplnenia ústavnej sťažnosti ústavný súd prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti na ďalšie konanie na účel preskúmania, či ide o tzv. trvajúci zásah, resp. novú – ďalšiu argumentáciu sťažovateľa.

98. Porušenie čl. 13 dohovoru sťažovateľ odôvodnil dĺžkou rozhodovania o ústavnej sťažnosti národným súdom s poukazom na judikatúru ESĽP, pričom konštatoval potrebu aplikácie čl. 13 dohovoru, keďže ku dňu podania predmetného doplnenia je jeho väzba v zmysle § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku iba nahradená príslušnými zákonnými povinnosťami a obmedzeniami. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na rozsudok ESĽP Harabin proti Slovenskej republike z 20. novembra 2012 k sťažnosti č. 58688/11 a v jeho kontexte na vyjadrenie, že ak sťažovateľ namieta porušenie práv zaručených dohovorom konečným súdnym orgánom vnútroštátneho právneho systému, aplikácia čl. 13 dohovoru je implicitne obmedzená. Preto ak sťažovateľ namieta proti ústavnému súdu jeho postup, možno konštatovať, že absencia prostriedku nápravy proti rozhodnutiu ústavného súdu nevyvoláva otázku podľa čl. 13 dohovoru (pozri Juričić proti Chorvátsku, č. 58222/09, ods. 100, 26. 7. 2011, spolu s ďalšími odkazmi).

99. K predmetnej námietke sťažovateľa zároveň ústavný súd opakuje, že sťažovateľ bol prepustený z väzby na slobodu s jej príslušnými náhradami uznesením zo 4. marca 2021, a teda pred podaním ústavnej sťažnosti. To znamená, že sťažovateľ sa ku dňu podania ústavnej sťažnosti vo väzbe nenachádzal, ale jeho väzba bola z dôvodu posúdenia (najvyšším súdom, pozn.), že u neho pretrvávajú väzobné dôvody, nahradená príslušnými náhradami. V tomto kontexte ústavný súd opätovne poukazuje aj na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tost 28/2017 z 12. septembra 2017 publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 5/2018 pod č. 44 uvedené aj v bode 40 tohto nálezu.

100. Ústavný súd dodáva, že konanie, ktoré má povahu kompenzácie za prípadné (namietané, pozn.) porušenia ľudských práv a základných slobôd, čo má vo svojej podstate aj konanie na ústavnom súde, sa musí posudzovať podľa iných kritérií ako bežné konanie, čo konštatoval aj ESĽP napr. v prípade *Titan Total Group S.R.L. v. Republic of Moldova*. V predmetnom rozhodnutí ESĽP posúdil, že nezistil žiadne porušenie čl. 13 dohovoru v spojení s čl. 6 dohovoru, keďže kompenzačný prostriedok nápravy považoval za účinný, keďže dĺžka konania celkovo 18 mesiacov nebola neprimeraná. Tiež uviedol, že štáty musia konať urýchlene, aby zabezpečili, že porušenie bude uznané a napravené čo najrýchlejšie, a okrem výnimočných okolností by to nemalo trvať dlhšie ako dva roky a šesť mesiacov vrátane výkonu rozhodnutia.

101. Vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 9 ods. 1, 3 a 4 paktu sťažovateľ uviedol, že zotráva na podanej ústavnej sťažnosti v znení jej doplnenia, v nadväznosti na čo už len konštatoval aj porušenie takto označených práv. V rámci materiálnej ochrany práv by bolo možné uvažovať o tom, že aj námietky týchto práv možno považovať za súčasť argumentácie nadväzujúcej na tú, ktorá bola sťažovateľom prezentovaná v ústavnej sťažnosti, avšak sťažovateľ neuviedol vo vzťahu k takto namietaným článkom žiadnu ústavnoprávnu argumentáciu. Z uvedených dôvodov ústavný súd podľa § 133 ods. 1 zákona o ústavnom súde *a contrario* ústavnej sťažnosti sťažovateľa ani v tejto časti nevyhovel. Za časť zodpovedajúcu sťažovateľom tvrdenému tzv. trvajúcejmu zásahu ústavný súd považuje argumentáciu týkajúcu sa dôvodov väzby, ktorú zohľadnil v časti IV.2 tohto nálezu.

102. Ústavný súd dopĺňa, že pokiaľ sťažovateľ v obsahu ústavnej sťažnosti uviedol aj ďalšie namietané články ústavy, ktoré však nepremietol do obsahu petitu, tieto ústavný súd považoval v okolnostiach preskúmvanej veci len za súčasť jeho ústavnoprávnej argumentácie. Pokiaľ jeho námietky smerovali (okrem už v tomto náleze jednotlivo preskúmaných skutočností,

pozn.) proti orgánom činným v trestnom konaní, prokuratúre či špecializovanému trestnému súdu, tieto sťažovateľ neuplatnil tak, aby sa nimi ústavný súd mohol ďalej zaoberať, resp. sťažovateľ sa ani nedomáhal vyslovenia porušenia svojich práv zásahom uvedených subjektov, resp. zrušenia ich rozhodnutí.

V.

Návrh na zrušenie napadnutého uznesenia, príkaz prepustiť sťažovateľa z väzby na slobodu a primerané finančné zadosťučinenie

V.1. K návrhu na zrušenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu a k príkazu prepustiť sťažovateľa z väzby na slobodu:

103. Pokiaľ sa sťažovateľ domáhal zrušenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ale aj vydania príkazu najvyššiemu súdu prepustiť ho z väzby na slobodu, tieto požiadavky súvisia s časťami ústavnej sťažnosti, ktorým ústavný súd nevyhovel.

104. K návrhu sťažovateľa na zrušenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu je potrebné konštatovať, že nerešpektovanie požiadavky urýchlenosti zo strany najvyššieho súdu nemôže predstavovať základ na zrušenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu. Preto ústavný súd tomuto návrhu sťažovateľa nevyhovel (m. m. I. ÚS 564/2020, II. ÚS 336/2021).

105. K návrhu sťažovateľa na prepustenie z väzby na slobodu, a to „*bez nahradenia väzby (u sťažovateľa) akýmkoľvek zárukami nahrádzajúcimi väzbu*“, ústavný súd najskôr poukazuje na napadnuté uznesenie, ktorým najvyšší súd rozhodol tak, že sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol. Zároveň upriamuje pozornosť na uznesenie najvyššieho súdu zo 4. marca 2021. Práve týmto rozhodnutím najvyšší súd prepustil sťažovateľa z väzby na slobodu spolu so stanovením príslušného nahradenia väzby. Pokiaľ sa teda sťažovateľ chcel domôcť prepustenia z väzby bez jej nahradenia, už z uvedených informácií je zrejmé, že predmetný návrh mal smerovať proti uzneseniu najvyššieho súdu zo 4. marca 2021, ktorý o takých náhradách rozhodol. Takýto návrh však uplatnil v rámci doplnenia ústavnej sťažnosti podaním z 24. mája 2020, a to bez akéhokoľvek bližšieho odôvodnenia, resp. nešlo ani o doplnenie pôvodne uplatnenej argumentácie, pričom aj z obsahu ústavnej sťažnosti je zrejmé, že pôvodne navrhoval (v sťažnosti proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu, pozn.) prepustenie z väzby na slobodu s príslušným nahradením väzby. Ústavný súd teda nemôže akceptovať takéto prenesenie návrhu sťažovateľa na chronologicky predchádzajúce rozhodnutie, pokiaľ mu nič nebránilo (nič také sťažovateľ ani netvrdil, pozn.) smerovať tento návrh proti neskoršiemu rozhodnutiu č. k. 5 Tost 6/2021 zo 4. marca 2021, ktoré nebolo predmetom ústavného prieskumu v tomto konaní o sťažovateľovej ústavnej sťažnosti. Sťažovateľ teda po tom, čo vedel, že bol prepustený z väzby na slobodu s príslušným nahradením väzby, adresoval ďalšie svoje námietky týkajúce sa rozhodnutia zo 4. marca 2021 proti napadnutému uzneseniu v doplnení ústavnej sťažnosti z 24. mája 2021, a teda zároveň aj zjavne po lehote stanovenej na podanie ústavnej sťažnosti stanovenej v §124 zákona o ústavnom súde.

V.2. K primeranému finančnému zadosťučineniu:

106. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti navrhol priznať mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 000 eur za nehmotnú ujmu v podobe intenzívneho a duševného utrpenia a mimoriadnych ničivých dôsledkov na všetky sféry jeho života.

107. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadostučinenie, ak o to požiadal. S prihliadnutím na princíp spravodlivosti ústavný súd považoval v tomto prípade v okolnostiach prejednávanej veci za potrebné priznať sťažovateľovi finančné zadostučinenie na dovŕšenie ochrany jeho práv, ktoré boli postupom najvyššieho súdu porušené (bod IV.1 tohto nálezu).

108. Ústavný súd považoval za primerané finančné zadostučinenie v tejto veci sumu 600 eur (bod 2 výroku tohto nálezu). Vo zvyšnej časti návrhu na priznanie finančného zadostučinenia ústavný súd nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezu).

VI. Trovy konania

109. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 707,05 eur (bod 3 výroku tohto nálezu).

110. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z obsahu súdneho spisu a vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2021 je 181,17 eur a hodnota režijného paušálu je 10,87 eur. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2022 je 193,50 eur a hodnota režijného paušálu je 11,63 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2021 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti ústavnému súdu) a jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2022 (vyjadrenie k stanovisku najvyššieho súdu), čo spolu s 20 % DPH, ktorej platiteľom je právny zástupca sťažovateľa (§ 18 ods. 3 vyhlášky), predstavuje celkom sumu 707,05 eur. Písomné podanie sťažovateľa z 24. mája 2021 a 30. novembra 2021 a ani sťažovateľom osobitne uplatnené úkony ústavný súd nevyhodnotil vzhľadom na ich obsah ako relevantné pre rozhodnutie vo veci samej, a preto odmenu zaň nepriznal.

111. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je najvyšší súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. marca 2022

Miloš Maďar
predseda senátu